

DARBININKAS

LIV NO. 62

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 30, 1969

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Nixonas gynė savo liniją kaip geriausią karui baigti

— Prez. Nixono spaudos konferencijoj Vietnamo karas susilaukė daugiausia klausimų. Nebuvo užmiršti nė tie reiškiniai, kurie formuojasi kongrese ir krašte ir pradeda priminti, jog Vietnamo karas jau nebe buv. prez. Johnsono, bet prez. Nixono karas. Tuo norima pasakyti, kad prez. Nixonas iškliodė nepadarė nieko naujo, bet tebetęsia buv. prez. Johnsono politiką. Tuo reikalu tik tuščių šūkių redagavimu užsiminimą siūlo labai lengvą kelią — atsakyti nuo Saigono vyriausybės ir per vienus metus pabėgti iš Vietnamo. Kiti kalba net apie trumpesnį laiką.

Studentai ir partijos koalicijoj prieš prezidentą

Prez. Nixono ikšiolinę Vietnamo karo likvidavimo taktiką jau pasiryžo laužyti studentų sambūrių sudarytas komitetas masinėmis demonstracijomis, numatytomis praveisti visame krašte spalio 15 dieną. Žadama demonstracijas praveisti be riausių. Paklaustas apie tas demonstracijas, prez. Nixonas atsakė, kad "jos negali nė vienu punktu pakeisti mano nusistatymo".

Jei visas kraštas ją paremtų, Hanojus greit baigtų karą

Kongrese opozicinės iniciatyvos jau pasirodė demokratuose ir respublikonuose.

Dem. partijos pirm. sen. Harris iniciatyva kongreso rūmuose įvyko uždaras posėdis, kuriame dalyvavo po tuziną asmenų iš abiejų kongreso sparnų. Pasitarimo tikslas — kaip demokratų partija galėtų efektyviau prisidėti prie tų, kurie reikalauja JAV pasitraukimo iš Vietnamo iš anksto nustatytu laiku. To pasitarimo žinomas tik vienas nutarimas: paremti studentų organizuojamas demonstracijas ir, jei galima, spalio 15 sutrukdyti senato posėdį dėl kvorumo nebuvimo.

Respublikonų pusėj prieš prez. Nixono Vietnamo politiką išėjo sen. Goodell, jauniklis iš New Yorko, kurį gub. N. Rockefelleris paskyrė vietoj nužudyto sen. R. Kennedy. Jis įteikė pasiūlymą senatui įstatymo uždrausti krašto apsaugos dep-tui atleistus pinigus panaudoti JAV kariuomenės reikalams Vietname po 1970 m. gruodžio 1 d. Tai reiškia, jei tas į-

statymas praeis, kad iki to laiko visa JAV kariuomenė iš Vietnamo turi būti išvesta.

Negarbingas kelias

Kad to reikalo svarstymas patektų ne į krašto apsaugos, bet į užsienio reikalų komitetą, kuriam pirmininkauja jau daug nemalonus Amerikos diplomacijai pridaręs sen. Fulbright, Goodell pasiūlymas yra prikabintas kaip priedas prie užsienio pagalbos kreditų paskyrimo įstatymo. Sen. Fulbright nepajėgė sulaukyti savo džiaugsmo išsiveržimo tokia netikėta parama ir tuojau pažadėjo duoti šitam reikalui savo komiteto platformą.

Goodell iniciatyvą tuojau pasmerkė gub. Rockefelleris (jis greičiausiai dabar apgailėstauja jo pasiuntimą į senatą), krašto apsaugos sekr. Laird ir pats prez. Nixonas. Pasmerkė todėl, kad pranešimas Hanojui, jog amerikiečių nebebus Vietname 1970 m. gruodžio 1 d., yra lygu pasakymui, jog nebereikalingos jokios derybos karui baigti. Tuo keliu nuėjus atsikasakoma visko, už ką ikšiol buvo remiama P. Vietnamo vyriausybė.

Ta proga prez. Nixonas pareiškė, kad dabar jo vedama linija yra teisinga, kad jos laikantis karą galima baigti garbingai ir greit, tik dar būtų gera susilaukti iš tautos vienos priedo — kantrybės palaukti ir vieningai paremti jo taktiką.

Vid. Rytų klausimas lieka asamblėjoje

Jungt. Tautos. — Gen. asamblėja nutarė Vid. Rytų klausimą paskirti svarstyti pačiai asamblėjai, apeinant politinę komisią.

Tuo pačiu metu pasitarimai tuo pat klausimu yra prasidėję tarp JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Rusijos atstovų čia pat New Yorke. Jie tariasi vienas su kitu, visi kartu ir su Izraelio bei arabų atstovais. J. Tautų tarpininkas, Svedijos diplomatas Jaringas yra atvykęs į New Yorką, kad būtų čia pat, jei jo pagalbos prireiktų. Pas U. Thant susirinkę keturių didžiųjų užsienio reikalų ministrų prižadėjo ieškoti taikos pasirėmę Saugamo Tarybos 1967 lapkričio 22 d. rezoliucija, kurioje yra surašyta labai gerai išbalansuota taikos programa. Į gen. asamblėją tas klausimas pateko tik dėl formalumo, nes visą reikalą taikos keliu gali pakreipti tik JAV ir Rusijos nuomonių suderinimas. Dar svarbiau, kad jų nuomonėms pritarę Izraelis, Egiptas, Sirija ir Jordanas.

Izraelio tezę yra ši: svarbiausias tikslas Izraeliui yra sutarta taika, gi būsimos sienos tėra tik antraeilis reikalas. Apie būsimas sienas Izraelis prašėks oficialiai tik tada, kada šalys susirinkę į taikos konferenciją. Anot Izraelio, didžiųjų valstybių sutarimai vienu ar kitu reikalu tik dar labiau supainios bylą. Vietoj keturių didžiųjų prie derybų stalo turi sėdėti Izraelis, Egiptas, Sirija ir Jordanas. Didžiausias ir vienintelis keturių pasitarinavimas galys būti tik taikos prikabėti arabus pradėti taikos derybas su Izraeliu.

JAV komunistas grįžo su "paslaptimis" Jis gavęs naujų Kremliaus pareigų

JAV kompartijos vadas Gus Hall pasigyrė, kad besilankydamas Kremliuje buvęs apdovanotas paslaptimis, kurių rusai dar ikšiol nėra paskelbę. Jis vyko per Maskvą į Ho Chi Minh laido tuves ir tuo pačiu keliu atgal grįžo.

Kremliuje jį priėmęs pats Brežnevas ir pasakė, kad Pekino aerodrome su Chou En-lai susitikęs Kosyginas pasiūlė tris dalykus: tuojau pradėti derybas dėl pasienio susirėmimų pašalinimo, diplomatinis santykius sugrąžinti į ambasadorių rankas (dabar juos tvarko tik diplomatiniai kurjeriai), užmegzti prekybinius ir ūkinius santykius. Pekino atsakymas dar negautas.

Gus Hall tvirtina (taip maną S. Korėjos ir S. Vietnamo kompartijų vadai), kad Kosyginas ir Chou En-lai susitikimas, kuris įvykęs rusų iniciatyva, pasuks rusų-kinų santykius gerėjimo kryptimi, nes Kinijos vidaus padėtis spaudžianti jos vadus taip pasielgti. Kinijos vi-

daus sunkumai esą šie: ūkiniai ir pramoniniai sunkumai, krašte esanti opozicija, kuri kai kuriose Kinijos dalyse prieinanti iki karinių susirėmimų, ir visuotinė gyventojų apatija. Bet Gus Hall pripažinęs savo pasikalbėjime su NYT korespondentu H. Salisbury, kad Rusijos-Kinijos susitaikymo reikės ilgai laukti, ir kad net rusai nežina, kas vyksta Kinijoje. Karles niekas nenorįs, bet ir rusai pripažinę, jog pasienio susirėmimai iš tikrųjų buvę daug rimtesni, negu patys rusai yra skelbę jų susirėmimų metu.

Anot Hall, S. Vietnamo kompartijos vadas Le Duan esąs centrinė kolektyvinė vadovybės figūra. Karui baigti Vietname esančios dvi sąlygos: koalicinė vyriausybė Saigone ir visų amerikiečių pasitraukimas. Amerikiečių pasitraukimas nepalikus Saigone koalicinės vyriausybės Vietnamo karo dar nebaigtų. Iš tos žėnos aišku, kad Gus Hall buvo paragintas tas mintis Amerikoje platinti.

Tikisi susitarimo dėl salų gražinimo

Tokyo. — Japonijos vyriausybės kalbėtojas praneša, kad Japonijos užs. reikalų ministro pasikalbėjimai su JAV valstybės sekr. W. Rogers Washingtono atidare plačias perspektyvas Okinawos gražinimo klausimui sutvarkyti.

Tiesa, kad dar likę žymesnių skirtumų, bet manoma, kad viską pasiseks sutvarkyti premjerui Sato atvykus į Washingtoną lapkričio mėn. Tam susitikimui palikta sutarti Ryukyu salyno gražinimo laiką, Amerikos bazių pasilikimo salyne sąlygas ir atominų ginklų ten buvimo statusą. Dabar Amerikos turimose bazėse pačioje Japonijoje atominų ginklų negalima laikyti. Kitas reikalas Okinawos sala, bet jį ten laikymo sąlygos turėtų būti aiškiai aptartos.

Planuos Nixono būsimą programą

Washingtonas. — Sudaryta 13 studijų grupių, kurios padės prez. Nixonui suplanuoti ir išvesti įstatymdarybės programą kitiems ir dar kitiems metams. Bus studijuojamos šios sritys: biznio mokesčiai, smulkus biznis, žemės ūkio vystymas, okeanografija, federalinė techniškujų mokslų politika, oro užteršimas, aukštosios mokyklos, namų statyba mažų pajamų žmonėms, pavyzdinių miestų programa, nusikalbėlių rehabilitacija, moterų teisės, senų žmonių ir fiziniai invalidų problemos. Tikėtina, kad tas užsimojimas atneš kada nors daug pagalbos mažam ir silpnam žmogui.

Anot jo, kai priešas Hanojuje pajus, jog Amerika nesirenčia iš Vietnamo bėgti viską palikusi, karas bus baigtas susitarimu per labai trumpą laiką. Taip kalba, ir greičiausiai mano, prez. Nixonas.

Saigonas rodo drąsą

Iš Saigono atsiliepė P. Vietnamo prez. Thieu, kad 1970 metais gali būti ištraukta iš P. Vietnamo dar bent 200,000 JV karių, bet su viena sąlyga, kad Washingtonas duos P. Vietnamui visus reikalingus ginklus, aviacijos neišskiriant. Yra net stipri nuomonė, kad patys pasidarę atsakingi už savo laisvę ir gavę reikalingus ginklus vietnamiečiai sėkmingiau kariaus už amerikiečius, kuriuos jau užkrėtė abejonėmis savo asmeniškų tikslų namie besiekią visokiausi smulkūs politikieriai.

Tokio tipo pavyzdys gali būti ir balsus gaudęs New Yorko meras Lindsay. Nė žodžiu neužsimeš apie savo pirmojo valdymo klaidas, jis tuojau užsikabino už sen. Goodell pasiūlymo, jį pagyrė kaip didelę politinę išmintį ir ragino už save balsuoti lapkričio mėn. todėl, kad ir jis tokį pasiūlymą labai remias. Į tokį nerimtumą būtų galima dėmesio nekreipti, jei nebūtų žaidžiama labai rimtu klausimu, į kurį įeina Amerikos žodžio laužymas ir kitos tautos apgavimas. Ir Goodell kitą rudenį turi maldauti išrinkimo, todėl ir paleido Vietnamo meškere.

Prez. Nixonas labai rimtai atsakė, kad jo dabartinė politika Vietnamo karą gali neilgtrukus baigti. Kokios priemonės įeina į tą kompleksą? Svarbiausia yra ši: JV karių Vietname mažinti.

Vietoj mirusio Dirkseno Illinois gubernatorius į senatą Dirkseno terminui baigti paskyrė Illinois sėmelio pirm. R.T. Smith, irgi respublikoną. Respublikonų senatoriai savo nauju vadu išrinko sen. H. Scott iš Pa. Tos vietos norėjo velionio žentas sen. Baker, bet vyrnesnieji vos tik pradedančio senatoriui jaunuoju nepanorėjo ton vieton išrinkti.

Amerikos planus L. Amerikai iškiskai remti paskelbė pats prez. Nixonas spalio 31 d. tam tikslui tinkamoje aplinkybėse. Prezidentas konferavo su gub. Rockefelleriu, kuriam buvo pavesta aplankyti visus L. Amerikos kraštus žinioms surinkti. Dabar dar studijuojama visa medžiaga, nes tuo reikalu yra bent septyni projektai.

Maroko karalius pasmerkė Izraelį pūdinėjančius arabų teroristus ekstremistus, nes tos grupės, jo nuomone, netarnauja nė Palestinos, nė arabų, nė musulmonų reikalams.

Cekoslovakijos kompartijos centro komitetas padarė pagrindinį centro komiteto ir vyriausybės valymą, radikaliai pašalindamas iš visus Ducek'o gadinęs prasikišiusius asmenis. Dubčekas pašalintas iš centro komiteto prezidiumo ir federalinio parlamento pirminko vietos, bet paliktas centro komiteto nariu. Dubček'o draugas Černikas paliktas vyriausybės pirminku, ir tą malonę jis "nusiipirko" prisidėjęs prie Dubček'o valdymo kritikų.

mas ir vietnamiečių parengimas jų vietai užimti. Antroji yra P. Vietnamo vyriausybės konsolidavimas ir krašto ūkinės struktūros stiprinimas. Pažadėta ūkinė pagalba net S. Vietnamui, jei atsikaktų nuo P. Vietnamo užgrobumo ir padarytų taiką. Dėl Thieu vyriausybės nuvertimo (vadinamieji liberalai jos labai nekenčia) prez. pasakė, kad tai nėra Amerikos reikalas. Thieu vyriausybė pastatyta laisvais rinkimais, tokiu keliu ji tegali būti pakeista.

Nė vienos valstybės premjeras New Yorke nebuvo taip iškilmingai priimtas, kaip buvo priimta Izraelio Golda Meir. Jai padarė priėmimą ir iškėlė puotą miesto vadovybė, ji svečiavosi pas J. Tautų gen. sekretorių U. Thant. Ją turėjo progos pagerbti daugybės valstybių ambasadoriai, atstovaujį savo kraštus J. Tautose. Jie atsilankė į vaišes, kurias ta proga delegacijų vadovams surengė Izraelio užsienio reik. ministras Abba Ebanas. Didžiausią pagarbą jai parodė ir New Yorko žydai, pažadėjo savo paramą Izraeliui. New Yorke yra didžiausia žydų kolonija pasauly.

Vokietijai valdyti reiks koalicijos

Bonna.—V. Vokietijos parlamento rinkimuose krikšč. demokratų laimėjo daugiausia balsų, bet nelaimėjo daugumos atstovų. Nelaimėjo daugumos nė socialdemokratai, todėl nė vienas negalės pati viena krašto valdyti. Valdančiai daugumai sudaryti gali būti trys kombinacijos: grįžti prie krikšč. dem. ir sociald. koalicijos; grįžti prie krikšč. dem. ir sociald. koalicijos; soc. dem. ir laisvųjų demokratų koalicija (labai nesaugi dauguma); krikšč. dem. ir laisvųjų demokratų koalicija (labai saugi dauguma). Derybos dėl koalicijos jau prasidėjo užkulisuose.

Naujoji dešinioji partija, karais neonaciais vadinama, nesurinko penkių procentų balsų, todėl negavo nė vieno atstovo. Pralaimėjo visos kairiosios grupės.

New Yorko Welfare gilioj chaoso baloj Revizijos parodė didelę netvarką

Washingtonas. — Prieš devynis mėnesius pradėtas tyrinėti New Yorko miesto Welfare departamentu pinigų suvartojimas pereinaitais metais parodė didelę netvarką, gal ir kriminalinį apsilėidimą.

Tyrinėjimą darė General Accounting Office (federalinė kontrolės agentūra), raportą paskelbė Health, Education and Welfare departamentas, nes N. Y. skirti pinigai ėjo per tą įstaigą.

Rasta štai kas: tik 40 proc. išmokėtos paramos motinoms su mažais vaikais buvo duota tam, kas turi teisę gauti, ir tiek, kiek turėjo gauti. Likusieji 60 proc. išdalinti su sekančiomis klaidomis: 30 proc. išdalinta su permokėjimais (po 43 dol. per mėnesį daugiau negu turėjo teisę gauti), 15 proc. su nedamokėjimais (17 dol. mažiau per mėnesį), 11 proc. išdalinta tokiems, kurie neturėjo

Bolivijos sukilėliai už geras reformas Atsaukta koncesija JAV naftos b-vei

La Paz. — Bolivijos kariškiai nuvertė rinktą prezidentą Salinas ir pradėjo patys krašto reikalus tvarkyti. Valdžios viršūnėje prezidento pareigose bus karinių pajėgų vadas gen. Candia.

Dabar Lotynų Amerikoje jau bus devynios karinių diktatūrų valdomos valstybės. Vienos atsirado kaip bandymas sulaukyti socialines reformas (Argentina, Brazilija, Paragvajus), kitos atėjo kelio reformoms praskinti. Tokia yra Čilės kariškių globojama vyriausybė, toks, atrodo, bus ir Bolivijos karinis režimas. Jos prezidentas Candia jau pareiškė, kad tai buvęs ne vienos vyriausybės pakeitimas kita panašia, bet tai buvusi gili revoliucija, tai yra vienos politinės linijos pakeitimas kita.

Pirmasis jos veiksmas buvo panaikinimas įstatymo, kuris Bolivijos naftos pramonę buvo atidavęs amerikiečių Gulf Oil Co. Si bendrovė skelbia jau įdėjusi ten 140 mil. dol. Dar nepaskelbta, kaip tas reikalas bus galutinai sutvarkytas, bet pats naujosios vyriausybės galva pasakė, jog naftos koncesijos įstatymą redagavo Amerikos advokatai, todėl Bolivijos interesai buvo pažeisti.

Rinkimų greit nežadama, bet pažadėta pradėti vykdyti žemės reformą, kuri 1953 m. priimta, bet ikšiol nevykdyta. Iš žemės ūkio gyvena Bolivijoje apie 70 proc. gyventojų. Bolivija yra vienas neturtingiausių Lotynų Amerikos kraštų.

Žadėta vystyti pramonę, apsaugoti tautos naudai krašto turtus, patobulinti kalnakasybos pramonę (kitas Bolivijos žemės ūkio yra alavas, amerikiečių eksploatuotas, bet 1952 m. nacionalizuotas), vykdyti kraštui palankią ūkio politiką. Į vyriausybę paskirti reformų šalininkai, kurių dauguma seniai žinomi kaip tų reformų planuotojai.

Naujasis prezidentas pažįstamas kaip rimto darbo mažakalbis žmogus, nusimanąs ir apie ūkinius klausimus. Jis pats buvo autorius plano sunaikinti Che Guevarai, kuris savo partizaninio karo centru buvo pasirinkęs Bolivijos miškus ir ten pradėjęs kurtis. Gimęs Argentinoje, Che Guevara savo revoliucing-partizaninę karjerą pradėjo Kuboje, iš ten persikėlė į Boliviją "didelių darbų". L. Amerikoj padaryti, bet 1968 m. rudenį gen. Candios vyrų buvo apsuptas ir sunaikintas.

Gromyko manevruojas miglotom užuominom

Dar susitiks intencijoms išlukštenti

J. Tautos. — Antrasis W. Rogers privatus pasitarimas su Gromyko Vid. Rytų reikalus i-nešęs tiek naujos medžiagos, kad nutarta tuo klausimu šią savaitę dar susitikti.

Iš JAV šaltinių teigiama, jog abiejų vyriausybų pažiūros labai suartėjusios dėl šitokios taikos derybų lauzymes.

Pirma, visi klausimai turi būti kartu sprendžiami kaip vienas vienetas (sienos, Izraelio pasitraukimas iš užimtų žemių, pabėgėlių reikalai, vandens keliai). Išeity, kad Maskva linkusi atsiskirti remti arabų tezę, kad jie gali pradėti taikos derybas su Izraeliu tik tada, kada Izraelis gražins visas 1967 m. užimtas arabų žemes.

Antra, visi susitarimai turi būti išreikšti formaliomis sutartimis, visų pasirašytomis ir viešai paskelbtomis prieš jų įsigaliojimą. Pabėgėlių reikalai būtų tvarkomi laipsniškai, per kelis metus, pagal sutartą tvarką.

Tas šaltinis betgi pasakė, jog Gromyko galutinai neužiangažavęs dėl Izraelio pasitraukimo iš arabų žemių laiko, todėl jo

parodyto "minkštumo" tikslas nėra aiškus — tikras noras ieškoti rimto pagrindo susitarti ar tik bandymas nenutraukti pokalbio.

Izraelio premjerė Golda Meir pereiną sekmadienį betgi pareiškė, kad Maskva Vid. Rytuose taikos nenori, gal ir karo nenori, todėl ji nespaus arabų su Izraeliu susitarti. Arabų vadai taikos irgi nenori, nes vis dar tebemano galėsią Izraelį sunaikinti. Taigi jos išvada pesimistiska—rusas bando laimėti arabams laiką, bet ne taiką su Izraeliu.

Hanojaus ketvertukas

S. Vietnamo prezidentu paskirtas ikšiol viceprezidentu buvęs Ton Duc Thang. Jis 81 m. silpnos sveikatos senis, ikšiol nėra buvęs valdančios viršūnės įtakingu nariu, bet senas revoliucionierius ir senas komunistas. Maskvos Pravdoj buvo įdėtas net jo atvaizdas, ir tai turėtų sakyti, kad jis priklauso Maskvai simpatizuojančių grupei.

Tikroji valdžia bus tuo tarpu keturių rankose: premjeras Pham Van Dong, kompartijos vadovas Le Duan, parlamento prezidiumo narys Chinh ir krašto apsaugos ministras gen. Nguyen Giap. Visi keturi yra politbiuro nariai. Nė vienas neturi mirusio Ho Chi Minh autoriteto ir patyrimo, todėl varžybos dėl politinės įtakos ilgai neišvengiamos. Naujasis prezidentas, kurio konstitucinės pareigos yra gana plačios, sakoma, tuo tarpu bus pakankamai stiprus tarpininkas pusiausvyrai išlaikyti. Užsienio politikos didelio pakeitimo nelaukta, nes ir ligšiol balansuota tarp Maskvos ir Pekino. Taip pasiliksią ir toliau.

Pirmas, bet labai piktas Amerikos administracijos puolimas jau pasirodė Hanojaus spaudoj. Straipsnio autorius yra kompartijos gen. sekretorius, kurs laikomas centre figūra naujame valdančiame ketvertuke. Ta proga galima senoji Hanojaus linija karo reikalai — amerikiečiai pasitraukia arba karas vyksta toliau.

Rusai vaidina civilizacijos nešėjo rolę

Tikslių duomenų, kiek rusų nuo karo pabaigos atvyko į Baltijos valstybes, neįmanoma gauti. Bet jų yra šimtai tūkstančių, kurie atsidadė tarp bendro gyventojų skaičiaus šešių su puse milijonų. Vilniaus mieste pvz. lietuviai jau yra mažuma. Rusai atvyko iš pradžių kaip specialistai ir padėjo baltiečiams kurti pramonę, kuri jiems buvo primesta net prieš pačių partiečių valią, nuskurdinant anksčiau klestėjusį žemės ūkį. Baltiečiai skundžiasi, kad rusai, baigę darbus, negrįžo į savo kraštus ir kad nuolat rusų atvyksta daugiau ir čia iškuria, nes regimai Baltijos kraštuose jiems labiau patinka nei namie. Be to, rusai — kaip sako baltiečiai — vaidina vadovaujamą tariamai civilizacijos nešėjų klasės rolę. Jie išgyveno gerosiose vietose, kurios jiems teko po karo pramonę forsuojančioms, nors baltiečių jau yra daugiau nei pakankamai tokioms vietoms užimti. Rusams duodama pirmenybė ir naujus butus skirstant. Tai juo labiau erzina, kad dabartinę butų stoką didėle dalimi priskiria rusų atplūdžiui.

Nepranykstantieji atsiminimai
Atrodo, sovietų propagandai, nors ir didelėm pastangom, nepavyko ištrinti iš baltiečių atminties fakto, kad Maskva 1940 tris Baltijos valstybes smurtu prisijungė Stalino-Hitlerio sutarties priedangoje ir kad tada inscenuotas "tautos atsiklausimas" tebuvo grynas farsas. Net Inturisto vadovas jam privalomoje istorinėje apžvalgoje prasydo pro tuos įvykius, tepažymėdamas, kad tada susidariusi "komplikuota padėtis" ir dėl jos Baltijos kraštai "teke Sovietų Sąjungai". Gyvas išliko ir prisiminimas, kad prieš

Šveicarų N. Zuercher Zeitung įspūdžiai Baltijos sostinėse (2)

karą Latvijos ir Estijos gyvenimo standartas buvo aukštesnis nei Sovietų Sąjungos ir kad gyvulininkystės bei pienininkystės dėka ūkinis gyvenimas jokiū būdu nebuvo tokis atsilikęs, kaip tvirtina sovietinė propaganda.

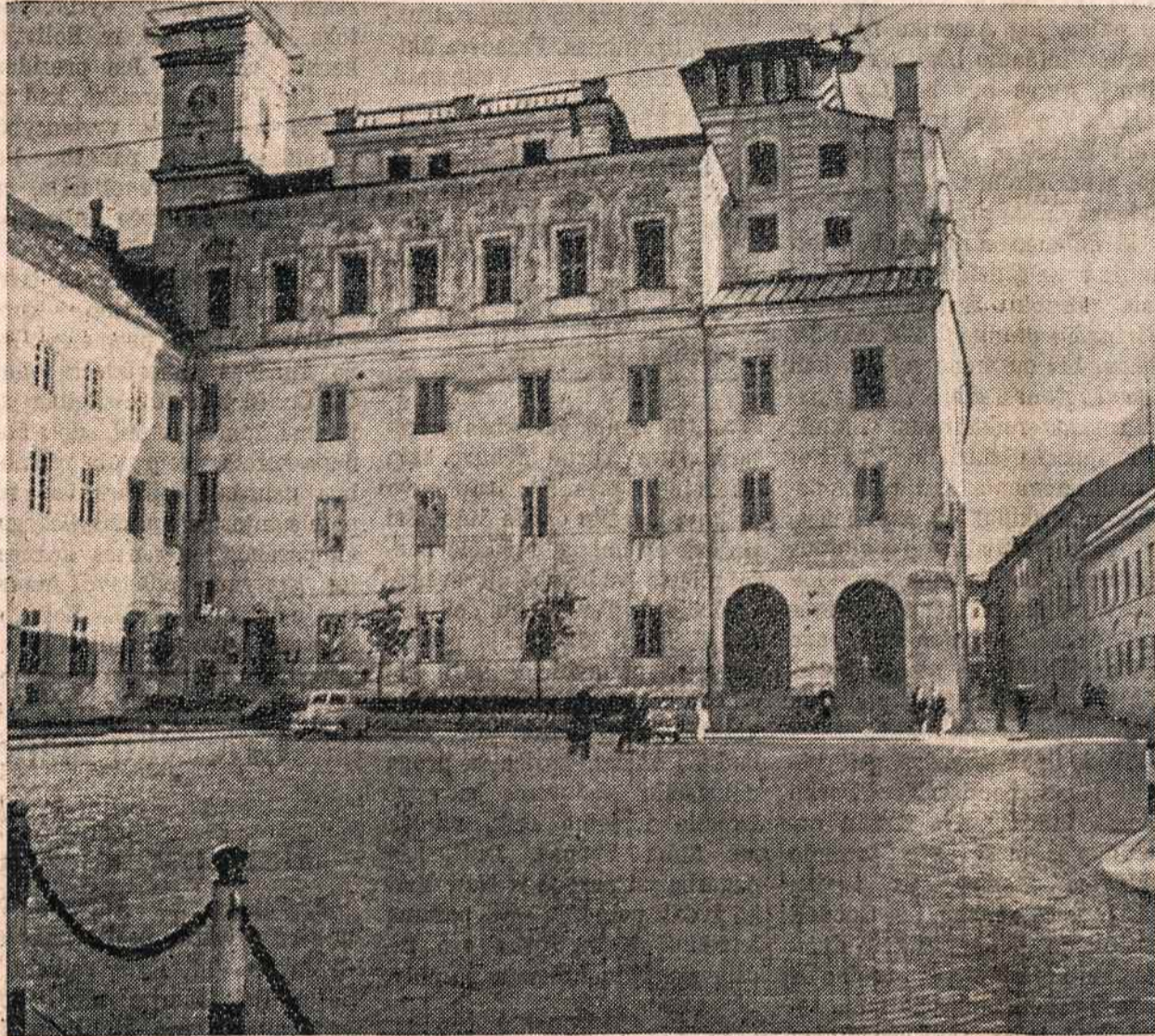
Antra vertus, baltiečiai gerai žino, kad pramatomoj ateityje neturi vilčių atgauti savo nepriklausomybę. Sovietų agresija Vengrijoje ir Čekoslo-

vakijoje tai jiems pakankamai aiškiai parodė, jeigu to dar kam reikėjo. Sovietų partiniai vadai, atrodo, malonėjo padaryti jiems mažutę nuolaidą, leisdami piešti paveikslus ir juos išstatyti parodoje, koki Maskvoje jokiū būdu negali pasirodyti. Dėl viso kito sovietinė spauda nepaliaujamai įspėja baltiečius prieš "nacionalizmą" ir ragina atsikvilti galutinai "buržuazinės ideologijos liekanų".

Būdingas buvo "Pravdos" sausio 24 straipsnis, kuriame partijos šefas Lietuvoje išėjo į kovą prieš lietuvių "lokalinį patriotizmą ir nacionalistinį egoizmą". Esą tarp jo tautiečių vis dar "moksliškai neteisingų pažiūrų" į Lietuvos istorinę praeitį". Esą dar lietuvių, kurie "brolišką pagalbą ir Sovietų Sąjungos tautų pasikeitimą specialistais" neteisingai vertina ir kitų tautų žmonėms (taigi ru-

sam) rodo nepasitikėjimą. Ypač smarkiai esą, kad "buržuazinės ideologijos nacionalistines liekanas" ima rodyti kaip partijos politiką, tvirtindami, jog Lietuvos partijai turį rūpėti Lietuvos gerovė pirmoje eilėje.

Susigijimas su "lokaliniu patriotizmu ir jo skelbėjais" esą pavojingas ir žalingas. Esą per mažą budrumo. Spauda turinti imtis prieš tai energingos kovos. Panašiai rašė apie Estiją ir estų partijos šefas laikrašty "Sovetskaja Rossija".

Dalis Vilniaus universiteto rūmų su observatorijos bokštu ir biblioteka kairėje.

PERSTATYTAS VILNIAUS PAŠTAS

Rugsėjo pradžioj Vilniuje, Gedimino gatvėje (dabar vad. Lenino prospekte) buvo atidarytas pagal architektų Algio ir Vyto Nasvyčių projektą perstatytas centrinis Vilniaus paštas. Tas pastatas paštui pradėtas vartoti tik po karo, kai senasis paštas buvo sugriautas. Anksčiau dabartiniame pastate buvo įvairių teatrėlių. Architektai Nasvyčiai yra įdėję daug pastangų Vilniaus centriniam paštui kiek galima geriau sumoderninti viduje ir suderinti su aplinka jo išore. Uždavins, atrodo, abiem atžvilgiais pasisekė atlikti, tik modernūs techniniai įrenginiai, statybai užtrukus gerokai ilgiau, nei tikėtasi, gali būti jau nebe visai pasiviję naujus reikalavimus. (Elta)

Šią vasarą Palangoj

Rugsėjo 11 d. Tiesa rašė, kad "Šią vasarą Palangoje atostogavo 230-250 tūkstančių žmonių (vaikų neskaiciuojant). Atskiromis dienomis poilsiautojų ekskursantų skaičius viršydavo šimtą tūkstančių. Ir tik kas šeštas buvo su atšilinė pro profesinę sąjungą ir darbovietę tam tikromis sąlygomis išgytu nakvynės ir maitinimosi bilietu. E.) Kiti — "laukiniai", autoturistai. Jais kaip reikiant dar nebuvo rūpinamasi".

Galima suprasti, kad tokias minias kaip reikiant aprūpinti nebuvo lengva, kai užplūsta 85 tūkstančiai (neskaiciuojant vaikų!) iš anksto neužsisakę vietos... Ypač, kad šį vidurvasarį dar sudegė senasis "Jūros" restoranas.

Kiekvienai vasarvieteit toks vasarotojų skaičius galėtų būti svajonė, o Palangai — tiesiog netikėčiausias laimikis, jei taip būtų ne rusiškoj-bolševikiškoj santvarkoj. Siuo atveju, deja, šimtai tūkstančių vasarotojų yra greičiau panašu į didžiulį

(nukelta į 4 psl.)

— **Dubčekos vardas** pradėtas rašinėti Čekoslovakijoje ant sienų, tvorų, stulpų, akmenų ir visur kitur, kur patogu užrašyti ir kur žmonės mato. Šią savaitę Dubčekos likimą jau sprendžia kompartijos centro komitetas.

— **Pagrasinta nužudyti Olandijos karalienę**, jei nebus paleistas arabas, kuris Hagoje bandė susprogdinti Izraelio atstovybę ir dabar laukia teismo.

Kursai kandidatam į aukštąsias mokyklas

Kasmet apie rugpjūčio-rugsėjo mėnesių susitikimą Vilniuje vis kas nors pasipasaškoja, kiek dabar daug Lietuvoj mokyklų, kiek daug jose mokinių ir kiek kartų daugiau (negu vadinamaisiais "buržuaziniais" laikais) dabar iš tų mokyklų kasmet išleidžiama jaunuolių su brandos atestatais.

Bet tuo pačiu metu vis dažniau ir dažniau pasigirsta atvirų pasisakymų ir apie antrąjį tų didelių skaičių medalio šoną. Vienas didelis šešėlis yra tas, kad tik apie pusę vidurines mokyklas baigusiuju tegali patekti į aukštąsias mokyklas: ten nėra vietų ir nebenuomama, kad jų žymiai bepadaugėtų, kadangi net ir komunistai nemano siekti tokios lygybės, kur visiems norintiems būtų užtikrinta galimybė pasiekti aukštojo mokslo laipsnį. Dar didesnis šešėlis tų gausių vidurinių mokyklų kokybėje. Universitetas ir kitos aukštosios mokyklas jau kada skundžiasi, kad net ir ta geroji vidurines mokyklas baigusiuju pusė, kurie išlaiko konkursinius egzaminus į aukštąsias mokyklas, vistiek pasirodo silpnokai tepasiruosė aukštesnėms studijoms.

Ši spraga užkišti Lietuvoj jau prieš keletą metų buvo pradėti organizuoti parengiamieji kursai prie aukštųjų mokyklų. Jie buvo organizuojami beveik privačios iniciatyvos pagrindais: juose buvo galima pasimokyti "už tam tikrą mokesčią", nes toki kursai neturėjo lėšų iš valstyvės biudžeto. Jais galėjo pasinaudoti tik miestiečiai, daugiausia aukštesniosios valdininkijos vaikai. Kilo murmėjimas, nes tokia tvarka paprastų darbininkų ir ypač kaimiečių vaikams visiškai užstojo kelią į aukštąsias mokyklas, kadangi be tokių parengiamųjų kursų jiems tapo neįmanoma laimėti varžybas konkursiniuose egzaminuose.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Ta pati bėda išgalėjo ne tik Lietuvoj, bet ir visoj Rusijoj, kadangi ji ir kilo gi iš rusų nustatytos švietimo sistemos, veikiančios ir visoj Rusijoj. Tai privertė pagalvoti ir pačias valdžios viršūnes Maskvoj. Viršūnės pagaliau nutarė, kad nėra kitos išeities, kaip tik oficialiai organizuoti parengiamuosius kursus prie visų aukštųjų mokyklų. Lietuvoj iš to nutarimo nauda tokia, kad tie parengiamieji kursai turės lėšų iš biudžeto, juos lankantiems nereikės mokėti ir lankytojams galės būti duodamos net stipendijos. Kursai bus arba dieniniai, kuriuose mokymas truks 8 mėnesius, arba vakariniai, kuriuose galės mokyti dirbantieji, iš darbo nepasitraukdami, ir kuriuose mokymas truks 10 mėnesių. Bet tuo tarpu tai bus tik lyg trupinėlis alkanam. Aukštųjų mokyklų reikalų maskvinės administracijos vietininkas Lietuvoj Henrikas Zabulis rugsėjo 18 Tiesoj papasakojo, kad šiemet Lietuvoj iš viso tokiais kursais galės pasinaudoti tik 300 kandidatų į studentus: 175 dieniniuose kursuose, 125 va-

kariniuose... Kauno Politechnikos Institutas steigias tris dieninių kursų skyrius (Klaipėdoj, Panevėžy ir Marijampolėj) ir du vakarinius (Kaune ir Šiauliuose). Naujasis Vilniaus Inžinierinės Statybos Institutas turėsias tris kursų skyrius: dieninius Plungėj ir Alytj, o vakarinių Vilniuje, kur viena grupė būsianti mokoma rusų kalba (tai tiems, kurie Lietuvoj lietuviškai neiškoko ir nesirengia išmokyti). Vilniaus universitetas rengiasi turėti dieninį parengiamąjį skyrių Vilniuje (būsiamiems matematikams) ir vakarinį Kaune (būsiamiems knygvedžiams apyskaitininkams). Pagaliau, Vilniaus Pedagoginis Institutas turėsias tik vieną dieninę grupę būsiamiems fizikos ir matematikos fakulteto studentams.

Tai gi iš viso numatoma 12 grupių, išmėtytu aštuoniuose miestuose. Kiekvienoj grupėj vidutiniškai išeis 25 mokiniai. Jiems mokyti turėsias būti pasamdyla apie šimtas mokytojų-dėstytojų — vidutiniškai po vieną tris kursantams. Dėstytojai busią laikomi aukštųjų mokyklų rango dėstytojais ir busią atitinkamai atlyginami.

Trys šimtai yra tik pus-

trečio procento bandančių patekti į dieninius aukštųjų mokyklų skyrius ir apie penki procentai priimamų. Ateity tie parengiamieji kursai būsias praplėsti iki 20 proc. priimamųjų į dieninius aukštųjų mokyklų skyrius, atseit, tuose kursuose galės būti apie dvykilį šimtų, užkaišiojančių vidurines mokyklas paliktas spragas. O tai reiskia, kad ir toliau bus sąlygos ir aukštąjį mokslą prasiskverbti tiems, kieno "pečiai stipresni". Iš kaimo į tuos kursus patekti sunkiau vien dėl to, kad sunku rasti kur tokiam kursantui apsigyventi. "Aukštoji mokykla, komplektuodama dieninius skyrius, turi sunkumų su bendrabučiais. Matyt, ir parengiamiesiems kursams iškilis bendrabučio problemų", sako tas pats H. Zabulis, pats save ramindamas, kad ir tai problemai išspręsti "bus padaryta viskas". Be to, sako Zabulis, "Priimdami studentus su gamybinių organizacijų siuntimais, jau anksčiau mes esame turėję atvejų, kai neteisingai būdavo nustatomas darbo stažas, pasinaudojama giminių ryšiais". Su tokiais piktnaudžiavimais, sako, buvo ir bus griežčiausiai kovojama. Bet kadangi toki piktnaudžiavimai ligšiol nebuvo nugalėti, tai klausimas, ar pasiseks juos ir ateity nugalėti. (Elta)

Lietuvos vyčiai savo 56 metiniame seime Newark.

Nuotr. V. Maželiu

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidošanas. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laidošanas. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽO vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. sidlandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat silkines, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėkite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30 ½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktorius dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

LOS ANGELES, CALIF. — L. Bendruomenės radijo valandėlė — KTYM banga 1460 sekmdieniais 5-5:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmdieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmdienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmdieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubu valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p.

NEW YORK CHICAGO

LITAS INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office. Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostata. Nenaudoti stralpsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pokalbiai su kito tikėjimo žmonėmis

Ne pasaulį sužmoginti, bet žmogų sudievinėti

PREL. LADAS TULABA

Gyvename dialogo laikus. Vatikano II Susirinkimas davė impulsą pokalbiams su įvairių i...

Kristus farizėjams į jų priekaištus atsakė dviem iš kasdienio gyvenimo paimtais palyginimais...

Tikrai, daugelis nūdien Bažnyčios skelbiama ir skatinama dialogą bando vykdyti ne ta prasme ir ne taip, kaip Bažnyčia...

loms ir sąžinės ramybėje. Jie visų pirma turėtų ne šaukti: „Taika, taika, taika! Kai tikruomoje jos nėra“...

Kristus užjautė vargstančius. Jis liepė padėti neturtėliams. Bet jis aiškiai išsakė rūpinis visų...

Argi jūs nedaugiau verti, negu jie? (Mt. 6, 25s). Šiomis taigi mintimis turėtų vadovautis ir jas skelbti ir dialogautojai...

Kard. L. Suenens sako, kad reikia rūpintis abiem dalykais: žemiškais ir dangiškais, žmogiškais ir dieviškais. Vienok Kristus išakė apaštalamis vien tik Evangeliją skelbti, nesirūpinant kitais dalykais...

Kard. L. Suenens sako, kad reikia rūpintis abiem dalykais: žemiškais ir dangiškais, žmogiškais ir dieviškais. Vienok Kristus išakė apaštalamis vien tik Evangeliją skelbti, nesirūpinant kitais dalykais...

rejo tokią pradžią: „Vokiškas sūdas apsidėjo Joną Galinį ir Antaną Guogą“... žinoma, visos s su stogeliu! Su tokia transformacija būtų buvę galima gana linksmai sutikti, jei ji familia...

Norėju dar ilgesnį laiką pat būti tėviškėje, kur tarp sudegintų trobų visiškai išardytam ūkyje pasiliko brolienės su mažais vaikais. Klausydamas mano „ausweiso“ įsakymo, apie tą savo norą turėjau pirma pra-

Kalvarijai dar kartą gavau įsitikinti, koki vokiečiai buvo mokslingi ir kaip nupelnę tai jie turėjo didį kuopėsių tyrinėtojų ir tvarkingų žinovų vardą. Vos tik peržengė Lietuvos sienas, jų ekspertai jau pasirodė žiną, kad šios pusės lietuviniškai savo s rašo su stogeliu. Tą stogelį jie dabar pedantiškai, kaip įsakyti, dėko kur reikia ir kur nereikia. Likimas lėmė, kad pirmas „skelbimas“, kurs buvo pašauktas taip puikiai užrekomenduoti tą mokslingumą, tu-

Dialogavimui pagrindą randame Evangelijoje. Pats Kristus paliko šios rūšies pavyzdį. Evangelijoje skaitome, kad Išganytojas palaikė santykius ir bendravo su nusidėjėliais. Dėl to stebėjosi ir protestavo farizėjai. Jie rūgojo ir sakė: „Šis prima nusidėjėlius ir su jais vašinas“ (Lk. 15,2). Dievas, kad išsaugotų tikėjimo grynumą, buvo išakęs žydamas nebendrauti su pagonėmis, laikytis nuo jų nuošaliai. Farizėjai šį Dievo įsakymą praplėtė: jį pritaikė visiems nusidėjėliams. Be to, jie iškreipė ir pačią įsakymo prasmę bei tikslą. Dievas liepė vengti bendravimo su pagonimis, kad šieji nepatrauktų išrinktosios tautos vaikų į stabmeldystę. Tuo tarpu farizėjai mokė, jog nedera bendradarbiauti su nusidėjėliais, nes jie nesą to verti ir su jais bendradarbiavimas esąs savęs pažeminimas.

Šiomis dienomis spauda teigia, kad Belgijos primas, Malines arkivyskupas kardinolas Leonas Suenens, kalbėdamas visuomenėms apie jų siekimus ir uždavinius dabarties pasaulyje, yra pareiškęs, jog nors kai kas manąs, kad pirmasis uždavinys turėtų būti rūpintis žmogumi, o tik paskui krikščioniškų idealų įgyvendinimu, jis tačiau manąs kad reikėtų vykdyti abu šiuos siekimus drauge.

Sitoks ir ne kitoks turėtų būti ir mūsų dialogavimas. Deja, daugeliu atveju jis nėra toks.

Sitoks ir ne kitoks turėtų būti ir mūsų dialogavimas. Deja, daugeliu atveju jis nėra toks.

Pabaltiečių demonstracijoje prie Jungtinių Tautų rugsėjo 20 himnus gieda Operetės choras, diriguoja Mykolas Cibas. Nuot. R. Kistieliūsis

Kovoti dėl kiekvieno lietuvi

Pradedame naujus mokslo metus. Į juos žiūrime su viltimi, nes šiais metais pasiryžome pagrindinį dėmesį kreipti į lietuviškąjį švietimą ir šeimą. Tuo vardu net visus metus pavadinome.

Džiaugiamės, kad pernai JV veikė 44 lituanistinės mokyklos, kurias lankė 3217 mokinių. Tačiau jų turėtų būti kelis kartus daugiau, nes 1960 m. JAV gyventojų surašymo metu lietuviams užrašė 206,043 gyventojai. Taigi, prieš mūsų akis dar plati darbo dirva. O jei mes tu nelankančiųjų neatvėsime ir lituanistines mokyklas, jie nuo mūsų dažniausiai tols ir palengva dings svetimųjų jūroje.

Pernai, švęsdami 50 metų nepriklausomybės atgavimo sukaktį, davėme metams laisvės vardą, gi žiūrėdami į dabartinę padėtį, vadinome juos ir kovos metais, kovos ne tik už laisvę, bet ir už tautinę egzistenciją, nes ji yra pavojuje. Todėl, jei mūsų kūrėjai savanoriai kovos nepriklausomybės kovose dėl kiekvienos žemės pėdos, tai šiuo metu mums reikia kovoti dėl kiekvieno lietuvi. Tai sakėme praeitų metų vasario 16 d. mokinių telkimo vaju skelbdami, tai kartojame ir dabar, vaju tęsdami.

Kovos dėl lietuvių laukias yra visos gyvenimo sritys, ir todėl kiekvienas yra pareigotas savo srities darbu lietuviybę skiepyti ir ugdyti, bet ypačiai šeima ir lietuviškoji mokykla. Kaip rinkimuose svarbus kiekvienas balsas, taip lietuviybei išlaikyti svarbi kiekviena šeima. Reikia tik, kad mūsų šeimos tai suprastų, kad suprastu, koks didelis ir kilnus vaidmuo jai tenka — išugdyti vaikus ištikimus ir tėvų tikėjimui, ir tau-

tai. Ir tai didžiausia dovana, kokią tėvai gali vaikui duoti, ne doleris, automobilis ar kokia kita materialinė gėrybė. Tai supratęs, bus aišku, kad reikia siųsti vaikus į lituanistines mokyklas, kur jie mokomi lietuvių žodžio, rašto, dainos, tautos praeities, kur jaunimas bendru darbu ir daina susigyvena, jauga į savąją bendruomenę ir tautą. Koks didelis daiktas jaunimui tai duoti, ir kokia didelė skriauda tai atimti, nes jaunatvės dienos nebeprisikartos.

Todėl šį pavasarį buvo visi JAV LB padaliniai prašyti aplankyti kiekvieną savo apylinkės lietuvių šeimą, kur tik yra mokyklinio amžiaus vaikų ir paskatinti leisti juos į lituanistines mokyklas. Mokinių telkimo vaju tęsiamas ir šį rudenį. Tai didelis švietimo ir šeimoms metų užsiuojimas. Tačiau jo pasisekimas priklausys ne tik nuo LB apylinkių pastangų, bet ir nuo to, kiek mes visi tebesame jautrūs lietuviškam reikalui, kiek yra mummyse noro ir ryžto jam savo darbu aukotis. Jei paskutiniai metais mokinių skaičius turėjo tendenciją mažėti, tai šiais metais galime ir turime ne tik mažėjimą sustabdyti, bet ir žymiai mokinių skaičių padidinti. Jei Šv. Antano gimnazija gražioje Atlanto pakrantėje, kur per 13 metų buvo oficialiai dėstoma lietuvių kalba, turėjo dėl mokinių stokos užsidaryti, tai šįmet, užregistravę kad ir tik šimtą mokinių, galime sudaryti jai vėl sąlygas veikti ir augti. Kur yra noras, ten randamas ir kelias. Tegu tik meilė Lietuvos dega mūsų širdyse, ir su Aukščiausiojo palaima visa tai atsieksime.

J. Kavaliūnas, Švietimo Tarybos pirmininkas

P. KLIMAS

VOKIEČIŲ OKUPACIJA LIETUVOJE

1915 m.

(20) Užtat atžulus buvo reikalavimas, kad visi rodytų kareiviams ir ypač karininkam kažin kokioms negirdėtos pagarbos. Gatvėje reikėdavo ne tik pasišalinti, bet dar veidu atsiskirti į juos ir kepurė nusiimti. Jeigu net vaikai pastovėdavo užpakaliu nusisukę arba laikydavo kišenėse rankas, kada praeidavo pro šalį tie nauji ponai, tėvai buvo baudžiami ir net kalėjiman tūpdavo kaip įžeidę kaiserio kariuomenę. Todėl mano vežikas buvo labai nustebęs, kad aš nesilankščiau kaip jis, kiekvienam kareiviui žemai kepurę traukdamas: už tokį nelankstumą jis jau buvo gavęs karsčių bizūnų.

Pirmieji jautėsi vokiečiai užimtame krašte net bažnyčioje. Jie nepasidrovėjo Kalvarijoje nutraukti pusiau mišias ir kun. Krakaitį nuvarė nuo altoriaus, nes karo kapelonas pristigo kantrybės palaukti savom pamaldom pradėti.

Savo tėviškėje tiksliau patyriau apie nustatytą maisto dietą. Paskelbus, kad visi javai ir pašarai priklausą kariuomenei, kiekvienam okupuotam piliečiui buvo leista pasilikti diena 250 gramų rugių, 200 gr. kvietinių miltų ir 500 gr. bulvių. Arkliui dovanojo 20 centnerių ir galvijui 10 ctn. pašaro. Visos tos normos buvo numatytos tik 6 mėnesiams ir kas viršaus — turėjo būti nuvežta tam tikrai Ūkio Valdybai (Wirtschaftsausschuss), kuri žadėjo mokėti iš anksto nustatytas kainas (pv. rugių centneriui 6 markes). Buvo dar paskelbta, kad tie, kurie sieną ir šiaudus pristatys ligi lapkričio 15 d., turės pirmenybę gauti druskos ir cukraus. Priešingai, kurie neiškuls javų ligi gruodžio 1 d. ir nesupils liekanų nuo normos į Ūkio Valdybos aruodus, tiems bus viskas atimta be jokio atlyginimo. Nenorėdami mulkiams pasirodyti, žmonės gudravo, kaip geriau viską suslaspėčius. Vieni į žemės kasę, kiti į medžius kėlė, sto-

guose tarp kulelių kaišiojo — kaip kam atrodė tikriau. Vienas pramuštalgalvis savo lašinius net duryste tarp lentų užkėlė. Tik emė negerovė žandarus užleisti saulėtą dieną, kada spindulų pakaitintos paltys savo pratrūkusį kvapą kaip strėlas paleido į grobuonių nosis. Šį kartą už gudrumą šeimininkas buvo lašiniams pavaišintas, bet tiek jų ir tematė. Kadangi Kalvarijos apylinkės buvo visiškai sunaikintos, vokiečiam rūpėjo apstėti laukai. Jie buvo davę ūkininkam, kurie turėjo kuo dirbti, po 20-25 pūdus žiemkenčių. Davinys ėjo, žinoma, ne iš Prūsų, bet čia pat iš apleistų dvarų ir ūkių fondo. Be to, ten kultū buvo visi varu varomi už 10-30 penigčių dienai su savo valgiu. Sėją prižiūrėjo kareiviai ir, kur trūkdavo vyriškių, kartais patys imdavo arti akėti. Mokesniai surinkti buvo pavesta seniesiems vaitams, bet tuo tarpu dar niekas jų neskuobėjo mokėti. Kai kam paniežėjo ir spekuliacijų griebtis. Rusams traukiantis, visas pulkas nuskurusių gobšų nudūlino į naujai užimtas sritis ir, prigašdindami ūkininkus, kad okupantai viską be pinigų atims (berods, čia mažai pameluota.), supirkinėjo pusdykiai ypatingai arklius ir slapta vedė parduoti į... Prūsus. Rasiť, patys kitų panašiai prigauti, tie kon-

trabandininkai dabar galėjo bent jaustis atsigaivę ant svetim, nors ir saviškių, kailio. Mieste visi išlikę krautuvininkai turėjo išsiimti patentus, tiksliai nurodydami savo prekybos rūšį, apyvartą ir pelną. Bet kadangi visos prekės dingo, o naujų gauti nebuvo galima — tai visi griežti įsakymai skambėjo gana tuščiai. Net odos puspadžiams nebebuvo, ir grakščiausią panelę turėjo grįžti prie kaimiško medžio „buliapažių“. Nieks negalėjo rinkoje sustoti su kokia nors preke, pirma ne išpirkęs tam tikro „cetelio“ naujos naujovišką publikoną Radunskį. Nepatiko miestiečiams ir nauja baudžiava kelias taisyti: daugumas atspirkdavo dviem markėm. Vokiečiai kalbėjo, kad iš tų poniškų atparkū jie sudarysią fondą pavargėlius šelpti. Viena tebuvo paskelbta laisvė — panaikintas rusų draudimas išvežti auksas, sidabras ir platina...

Nusmukusi Kalvarija gavo ir atitinkamą burmistrą: tą aukštą vietą dabar užėmė senojo režimo vežėjas Drejeris, turbūt už tai, kad buvo „liuteris“. Už tokio burmistro gal miestats būtų apsisajojęs nuo kontribucijos, jei anksčiau jam būtų ta mintis į galvą atėjusi. Mes matėme, kad kartais net armotų šoviniai išsilenkdamo „saviškės“ tikybos lizdų... Nesusipratimas brangiai atsiejo.

Nusmukusi Kalvarija gavo ir atitinkamą burmistrą: tą aukštą vietą dabar užėmė senojo režimo vežėjas Drejeris, turbūt už tai, kad buvo „liuteris“. Už tokio burmistro gal miestats būtų apsisajojęs nuo kontribucijos, jei anksčiau jam būtų ta mintis į galvą atėjusi. Mes matėme, kad kartais net armotų šoviniai išsilenkdamo „saviškės“ tikybos lizdų... Nesusipratimas brangiai atsiejo.

Ar sunyks Čiurlionio kūriniai

Lietuviškoje spaudoje neseniai buvo rašyta apie M. K. Čiurlionio kūrinius, kad jiems gresia pavojus sunykti. Taip kalba ir kai kurie turistai, kuriems teko matyti tuos kūrinius specialiaame muziejuje Kaune. Sakoma, kad vienintelis būdas tuos kūrinius išgelbėti — tai spalvotos nuotraukos reprodukcijos.

Ir pačioje Lietuvoje kartas nuo karto pasigirsta balsai, kad baigia sunykti žymiojo dail-

ninko kūriniai. Kultūros ministerija, kuriai priklauso tų kūrinių apsauga, yra padariusi visa, kad juos apsaugotų. Ministerija yra pasikvietusi įvairių specialistų. Tie specialistai mano, kad padėtis nėra tokia jau kritiška. Kūriniai yra įdėti specialiuose rėmuose, lyg dėžutėse, iš kur yra ištrauktas oras. Muziejuje yra pastovi temperatūra, drėgmė.

M. K. Čiurlionis savo kūrinių pieš ant popieriaus ir daž-

niausiai pasteles. Tokių pastelių kūrinių juk turima daug Europos muziejuose ir dėl jų triukšmo nekyla, — jie puikiai laikosi. Čiurlionis naudojo blogą popierių, kuris turi tendencijos gelsti. Ir pastelės buvo nepergeriausios. Svarbiausia, kad tie kūriniai buvo nemaža „mūcijami“. Jiems yra tekę būti gana bloguose sandėliuose, kur susitiko su drėgme. Jie buvo ir vėtyti ir mėtyti, taip yra jau seniau nukentėję, kol nepriklausomos Lietuvos laikais jie buvo sutvarkyti ir iškabinti muziejuose. Tada jų apsaugojimo darbus atliko Berlyno specialistai.

Bet taip yra — Čiurlionio paveiksliukai pamažu genda, blunka. Tai matyti ir iš išleistų reprodukcijų. Kas prisimena seniau matytus jo kūrinius, tas lengvai pastebės, kaip reprodukcijose dominuoja ruda spalva — pageltimas.

Siūloma daryti spalvotas fotografijas. Bet ir spalvotos nuotraukos nesaugios. Nuotraukų spalvos blunka.

Teško matyti kažkieno padarytas skaidres. Skaidrės — didelio formato, maždaug kaip rašomojo popieriaus lapas. Taip gaminamos skaidrės filmavimo tikslam. Gal iš filmo apie Čiurlionio kūrybą buvo tos skaidrės. Jų spalva buvo blanki, be ekspresijos.

Čia Amerikoje yra vartojama savotiška filmų rūšis, kuri iššaukia skaidrių spalvas ir gyvumą. Gal tokia medžiaga — filmu nufotografavus, iš kūrinių būtų galima ištraukti daugiau spalvos ir gyvybės.

Tokias medžiagas naudoja garsiosios meno knygų leidyklos. Juk visiem teko pastebėti, kad dabartinė spaudos technika taip perduoda kūrinių spalvas, kad kūriniai atrodo nuostabiūs. Tokia yra Skira leidykla Šveicarijoje, — išleisdui labai daug gražių tomų. Bet kaip gi ten tokios leidyklos fotografus nusiūsi ir kaip jie nufotografuos? Be Maskvos leidimų tokių specialistų pakvietimas neįmanomas, gi Maskva bijos

„šnipų“, — taigi, niekas neišleis.

Būtų dar viena galimybė — tai kopijos.

Kam teko keliauti per didžiulius Amerikos ar Europos muziejus, tas matė, kaip pačiame muziejuje dirba dailininkai, kopijuodami kūrinius. Yra tokių specialistų, kad padaro nuostabias kopijas. Pasakojama, kad vienas lietuvis, gavęs leidimą, kopijavęs Moną Lizą Louvre. Jo kopija buvo tokia artima originalui, kad, paveikslą baigiant, muziejaus vadovybė turėjo laikyti nuolatinę sargybą prie originalo. Dailininkui baigus dienos darbą, kopiją paimdavo administracija ir ją saugodavo spintose, kol jis vėl ateis dirbti. Bijojo, kad kas nepakeistų.

Tokių specialistų kopijuotojų atsirastų ir Lietuvoje. Jie padarytų kiek galima tikslesnes kopijas, padarytų jau tokiuose medžiagose, kurios gali atsispirti laikui kur kas geriau nei spalvota nuotrauka. Tiesa, tai nebus originalas, bet bus išsaugota Čiurlionio kūrybos dvasia, jo paveikslų koncepcija beveik visoje pilnumoje. Kai kitų galimybių šiuo metu nėra, tai gal būtų paprasčiausia ir lengviausia.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

KAM TEKS NAMAI IR SANTAUPOS?

Klausimas

Mano pirmas vyras mirė 1950 metais. 1956 ištėkėjau antrą kartą. Antrasis vyras turėjo du mažamečius vaikus, gyvenančius su savo mirusios motinos tėvais. Jis juos lankydavo ir jiems finansiškai padėdavo: pirko drabužius ir duodavo pinigų. Seneliai buvo gan turtingi ir nieko savo vaikaičiams negailėjo. Dabar tie vaikai jau suaugę. Berniukas jau pats yra vieno vaiko tėvas, o mergaitė jau 23 metų amžiaus.

Mano mylimas vyras mirė po sunkios vėžio ligos. Pasiliko ne-

maža santaupų bankuose mūsų abiejų vardu ir dveji namai — vieni mūsų abiejų, kiti jo vieno vardu. Jis vis žadėdavo namus pervesti mano vardan, bet vis nespėdavo nueiti pas advokatą.

Savo vaikų neturiu. Vyrui mirus, jo pirmosios žmonos vaikai labai pasikeitė mano atžvilgiu. Anksčiau pas mus ateidavo ir pasikalbėdavo; su manim visuomet būdavo mandagūs, kartais net meilūs. Išvaizdą dukra Tamsta mano nustebimą, kad, tėvi mirus, jie tuoj pat pasiemė advokatą. Nesupratau kodėl.

Man vis tiek bus reikalingas advokatas, nes viską reikia per teismą perleisti. Aš tai žinau, nes mano teta neseniai mirė ir jos pačios vaikai negalėjo nė cento iš jos banko išimti net laidotuvių apmokėti. Man pačiai tokių sunkumų nebuvo, nes mūsų visos santaupos, laimė, yra abiejų vardu; tad aš nuėjau ir išsiėmiau, kiek man reikėjo.

Kol kas advokato dar neturiu. Žinoma, reikės pasiimti vietinį advokatą. Tačiau aš labai būčiau Tamstai dėkinga, jei man pasakytum, kas atsitiks su tais namais, kurie yra vien vyro vardu. Žinau, kad vaikai negali prisikabinti prie tų namų, kurie yra abiejų vardu. Be to, ar man Tamsta patartum tuoj išsiimti pinigus, kurie yra abiejų vardu ir juos padėti savo pačios vardu?

Būsiu dėkinga už patarimą.
D.P. našlė,
Connecticut valstija

Atsakymas

Dėl namų, kurie yra abiejų vardu: jei tie namai yra Tamstos ir vyro, kaip „tenancy by the entirety“ arba kaip „joint tenancy“, tai, vyrui mirus, jie priklauso Tamstai; jei jie sudokumentuoti „tenancy in common“ būdu, tai pusė namų būtų dalis mirusio vyro palikimo (estate).

Dėl namų, kurie yra vien mirusio vyro vardu: tie namai pasidaro palikimo (estate) dalimi.

Dėl abiejų vardu esamų santaupų: atsakymas į šį klausimą priklauso nuo to, kas tuos pinigus uždirbo ir kas juos sutalpė, taip pat ir nuo to, ar tie pinigai visuomet buvo abiejų vardu. Jei vyras, pvz., santaupas turėjo savo vieno vardu, o paskui, savo ligos metu, patogumo dėlei jas „perrašė“ abiejų vardu, — tada yra galimumo, kad bent dalis tų santaupų būtų pripažinta kaip vyro palikimo (estate) dalis.

Faktas, kad vyro vaikai pasiemė advokatą, rodo, jog jie yra pasiruošę gauti viską, kas jiems pagal įstatymus priklauso.

Apmokėjus visas išlaidas, kaip, pvz., už palaidojimą, teismo išlaidas ir skolas, jei Tamstos vyras jų turėjo, likutis bus padalintas taip: Tamstai trečdalis, vaikams po trečdalį.

Tamstos advokatas, kai jam pasakysite visas detales aplinkybes dėl „joint account“ ir parodys abiejų namų dokumentus (deeds), sugebės Tamstai pasakyti, kas bus Tamstos ir kas vaikų.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Karo mokyklos 23-čios laidos suvažiavimas

Lietuvos Pirmojo Prezidento Antano Smetonos Karo Mokyklos 23-ji laida paminėjo savo karo mokslo pradžios 30-tąsias metines. Šiaurės Amerikoje gyveną buvę karo mokslo draugai buvo suvažiavę Kanadoje, netoli Toronto: liepos 26 Prestone ir liepos 27 Paryžiuje (Paris). Oficialiose dienotvarkės dalyse buvo prisiminti visi 23-čiai laidai priklausę, taip pat ir jų gyvenimo keliai bei likimas. Nutarta pasveikinti visame pasaulyje pasklidusius buvusius bendraminčius ir palinkėti geriausios sėkmės.

Kaikurie iš suvažiavusių bu-

vo nesimatę virš 28 metų. Kadangi dalyviai buvo atvykę su žmonomis, tai po oficialiųjų dalyų abi dienas buvo ir linksmosios dalys. Buvo dainuojama, šokama ir linksminamasi iki vidurnakčių. Suvažiavę iš Vancouverio, New Yorko ir Chicago tikrai nesigailėjo nugaltė tolių. Tikimasi vėl kada nors netolimoje ateityje suvažiuoti.

MT. CARMEL, PA.

Lietuviškos kultūros paroda

Sv. Kryžiaus parapijos salėje rengiama lietuviškos kultūros ir meno paroda, kuri tęsis nuo spalio 9 iki spalio 12. Parodą rengia Jadvyga Tījūnaitienė.

Bus pavaizduota jaunutė — pagoniška Lietuva, prieš jos krikštą. Toliau bus krikščioniška Lietuva su darželiais ir krikščioniais, koplytėlėmis. Bus vaidinamos ir amžina ugnis, Gedimino pilis, Birutės kalnas ir dar daug daug kitų dalykų.

Bus ir fantazijos šalis — žuikių miestas, miško raganius. Kalėdų dėdukas ir daug daug kitų linksmų pasakojimų. Bus išstatyti dideli gintaro rinkiniai, lietuviški audiniai ir audėklai ir kiti panašūs dalykai.

M. Pienė

Šią vasarą Palangoj

(atkelta iš 2 psl.)

skėrių debesį, kuriam praskridus lieka tik prišiukslinta dykvietė... Tuos iš visų Rusijos pakampių sugužėjusius svečius Palangoj reikia pamaitinti už rublius ir kapeikas iš viršaus nuštatytomis kainomis, ir tai nei kiek nekelia tiekėjų entuziazmo. Jei bando aprūpinti, tai tik todėl, kad įsakyta, kad ragina, o ne dėl kokios naudos. Bet tie gausūs svečiai, jei neatveža Lietuvos pageldaujamoms finansinėms naudoms tiek, kiek priderėtų, tai tikrai daug daugiau negu reikią užlieja rusiško dažo ant Lietuvos veido.

Tai dedas ne tik Palangoj. Štai toks užkampis, kaip Palušė (Ignalinos apylinkėse) šią vasarą buvo užplūstas „tūkstančių turistų iš įvairiausių Tarybų Sąjungos vietų“, kaip rašė Tiesa rugsėjo 12. „Svečiams iš broliškųjų respublikų“, sako, iš Palušės buvę suorganizuotos 89 ekskursijos į Zarasus, Sventionis, Anykščius, Kauną, Vilnių, ir apie keturi tūkstančiai tų turistų buvę vežiami valtimis Ginučių draustinio ežeruose ir ežerėliuose. Taigi visa Lietuva vasarą knibždėte knibžda keltuninkais iš Rusijos. Jei tai būtų, pavyzdžiui, amerikiečiai, tai iš jų bent dolerių prisiluptų, o „vyresnėji broliai“ net ir rubliais šykščiai teusimoka. Tad, neskaiciuojant įsipareigojusių gyrelių, nė negirdėt, kad kas nors Lietuvos džiaugtųsi tokiu turistų išsiplėtojimū.

(Elta)

1970 Mustang Mach 1

1970 Ford LTD

1970 Torino Brougham

FORD Ford

ŠIANDIEN JAU YRA 1970 PAS JŪSŲ FORDO PARDAVĖJUS!

Fordas žengia į 1970 metus su naujesniais, dragesniais ir geresniais sumanymais. Jie jau paruošti ir laukia Jūsų jau dabar pas Jūsiskius Fordo pardavėjus. Ateikite ir pamatykite rytojaus išvaizdą... šiandien!

1970 Torino.

Visiškai ir tobulai naujas.

Nežiūrint kurį 1970 Torino Jūs pasirinksit, Jūs vairuosit labiausiai šiais metais pakicistą automobilį. Nauja išvaizda. Naujas dydis. Naujas stilius. Nauja jėga. Iš viso yra 14 modelių. Jūs galite būti užtikrinti, kad rasite vieną, kuris suteiks Jums vertybę, naudojimą ar patogumą Jūs ieškote.

1970 Sord.

Pasirinkite ramybės laikotarpį.

Prisjunkite prie ramesnio švelnių 1970 m. Fordo automobilių pasaulio. Pasirinkite iš penkių didžiųjų V-8'ų ir 21 skirtingų modelių, įskaičiuojant ištaikingą LTD ir populiarų Galaxie 500. Nauji Fordo automobiliai Jūsų kelionę padarys tokią švelnią ir be-drebėjimų, kad Jūs turit pabandyti, kad įtikėtumėt.

1970 Mustang.

Keliaukite su pirmuoju!

Nėra abejonės apie Amerikoje mėgiamausio sportinį automobilį — tai Mustangas! Pasirinkite iš šešių skirtingų modelių. Trys skirtingi stogai. Devyni skirtingi motorai. Mustangas sukurtas lyg būtų Jūsų pačių suplanuotas. Iširkite patys kodėl Mustangas tiek daugelio vairuotojų laikomas pirmuoju!

FORDAS PATEIKIA JUMS GERESNIUS PLANUS. TAI PAŽANGOS ŽENKLAS!

Išbandykite 1970 m. modelius pas jūsų Fordo pardavėjus dabar!

Dzūkijos kelias pasaulin per Alytų

Nepriklausomybės laikotarpį Dzūkija pakliuvo nepatogion padėtin. Uždaryta laikinoji siena su Lenkija šį Lietuvos kampą atskyrė nuo pasaulio Geležinkelio linijos ir plentai, vedę į svarbius centrus, atkirsti užtvary, saugojami mūsų pasienio policininkų ir Lenkijos kareivių, užaugo žolė, virto avių ganyklomis. Mediniai smaigai su viršuje pririštais šiaudų kūleliais, nubėgę pušynėliais, smėlynais, kalneliais ir pievutėmis, silpni ir nereikšmingi, sudarė tvirtą užtvary. Pro juos tik žvilgsnis okupuotos Vilnijos pusės praeidavo. Ir tik apskurkus kontrabandininkas su druskos, cukraus ar medžiagų kroviniiais. Nuostabu: pasienio gyventojai, nors vargingi, nors žiną kelius, šiuo amatu nesivertė, jį niekingū laikydami. Bet juo naudojosi iš toli atsitrengę vertelgos.

Čia niekas neatvykdavo iš laikinosios sostinės: senšias Merkinės, Liškiavos pilis lankyti — toli; jotvingių (sūdu-

vių) kunigaikščių kapai tada dar nebuvo žinomi; Druskininkų kurortas — Lenkijos okupuotas; Čiurlionio gyvenvietė — Lenkijos okupuota.

Didžiajai Dzūkijos daliai pasaulis atsivėrdavo tik per Alytų. Pro jį vedė keliai Kaunan, čia buvo geležinkelio stotis, olonų kareivinės, aukštesnioji miškų mokykla, amatų mokykla, žemės ūkio mokykla, ligoninės, išgarsėjusios Dzūkijos šventės, jojimo varžybos. Ir svarbiausia: apskrities centras su gimnazija.

Alytaus gimnazija atliko didelį vaidmenį. Pradėjusi veikti 1919 rudenį, kasmet sutraukdavo daugiau ir daugiau mokinių. Prieš pirmąją SSSR okupaciją ji buvo viena iš mokinių gausiausių Lietuvos vidurinių mokyklų.

Ši mokslo institucija atliko ir svarbų socialinį vaidmenį — gyventojų suglaudiniama, naikinant ekonomines ribas. Tiesa, Dzūkija nepasizymėjo dvarais, derlingom žemėm, bajorų liz-

dais. Vidutinis ūkis apėmė gal 20 hektarų, tik mažai kas turėjo apie 30 hektarų. Buvo daug varguolių, tik iš dviejų hektarų mintančių. Buvo kampininkų, Ankstyvais Alytaus gimnazijos metais Dzūkijoje uniforminė kepuraitė pasitaikydavo retai. Bet ėjo laikas, kepuraitės nejo dažnėje bažnykaimiuose, kaimuose. Geriau baigusį pradžios mokyklą berniuką ar mergaitę Alytun siųsti ėmė drįsti jau tik 15 hektarų ariais ūkininkėlis. Štai net vieną arklį turį išsirengė. Štai ir kampininkas išleido. Apie 1940 metus jau, turbūt, kiekvienas kaimas svarstė, kaip bent vieną vaiką gimnazijon išvežti.

Alytaus gimnazija išryškino d. Vidutinis ūkis apėmė gal 20 hektarų, tik mažai kas turėjo apie 30 hektarų. Buvo daug varguolių, tik iš dviejų hektarų mintančių. Buvo kampininkų, Ankstyvais Alytaus gimnazijos metais Dzūkijoje uniforminė kepuraitė pasitaikydavo retai. Bet ėjo laikas, kepuraitės nejo dažnėje bažnykaimiuose, kaimuose. Geriau baigusį pradžios mokyklą berniuką ar mergaitę Alytun siųsti ėmė drįsti jau tik 15 hektarų ariais ūkininkėlis. Štai net vieną arklį turį išsirengė. Štai ir kampininkas išleido. Apie 1940 metus jau, turbūt, kiekvienas kaimas svarstė, kaip bent vieną vaiką gimnazijon išvežti.

Dzūkijos gyventojų pažiūra į mokslą ir turtą. Vaikų paruošimas gyvenimui buvo laikomas svarbesniu už pinigą (kurio vistiek nebuvo), ir mažai žemių pasitikėjimas savimi ne-leido susidaryti užtvarams tarp stambesnių ir smulkesnių ūkininkų.

Nuo Alytaus gimnazijos ikūrimo šį rudenį sueina 50 m. Chicagoje yra sudarytas komitetas jubiliejui atžymėti. Įdomu, kad alytiečių subūrimo našumą pasiėmė pirmoji gimnazijoje įregistruota mokinė, E. Stankevičiūtė-Juknevičienė (E. Juknevičienė, 8741 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60642). Jau ištiesi metai praėjo, kai pirmu kartu ji pradėjo prašyti atsiliepti visus mokytojus ir mokines. Iškilmes vyks Padėkos dienos savaitgalyje.

Vytautas Volertas

KĄ REMTI? KAM AUKOTI?

— Šiandien paskutinį kartą susirinkusios, dauguma mūsų esame liūdnos, kad jau didžiausia dalis mūsų atostogų praėjo ir turim atskirti... — stovyklautojų vardu atsiveikino Rasa Sodaitytė liepos 27 Putname, mergaičių vasaros tovykloje.

Taip! 1970 metais čia mergaitės nebestovykla. Paskutinieji Rasos žodžiai: — Tikimės, kad dauguma jūsų stovyklas Neringoj ateinančiais metais. Pradėsime vėl prisiminimus pinti. Iki pasimatymo 27-toj stovykloj Neringoj!

Paskutinį kartą nuleidus vėliavą, užklupo mergaitės ašaros (ponui Pauliukoniui "graudūs verksmai")... Verkė, atrodo, visos! Ašaras paslapčiom braukė ir suaugę.

Sakoma, blogi žmonės neverkia, ir aš tikiu! Jei mergaitė važiuoja lietuviškon stovyklon, ji yra gera mergaitė, gera lietuvaite. Juk yra tiek daug amerikietiškių ir daug prašmatnesnių stovyklų.

Susidraugavimas stovykloje dažnai pasilieka viso gyvenimo draugyste. Draugystė šiais metais stovyklautojoms pasirinko užbaigimo programai, tautiniais šokiais pavaizduodamos lietuviškas vestuves. Nauja ir graži!

Kam rūpi lietuviškas išlaikymas, turi pagalvoti, kaip labai labai reikia susirūpinti vaikais ir lietuviška jaunimu. Nelengva. Kai tik kur iškyla jaunimo klausimas, atrodo, kad nebėra jokių vilčių (ir tai būna iš pačių tėvų pusės). Bet netikiu, kad jau visiškai nieko ir nebegalima padaryti. Tėvai ir lietuviškoji bendruomenė turi būti tais lašais, kurie "ir akmenį prasta".

Būkime lietuviai šeimoje. Siųskime vaikus lietuviškon mokyklon kaip galima jaunesnius, dar nepradėjusius lankyti amerikietiškos mokyklos. Vyresnįm išaiškinkime, kad būti lietuviu garbinga, o ne gėda. Vasaromis vaikus ir jaunuolius siųskime į lietuviškas stovyklas. Visomis priemonėmis stenkimės juos įtraukti į lietuvišką veiklą.

Vieniems tėvam visko atlikti neįmanoma. Reikalinga ir kitų parama. O tie kiti tenesistenčiai ir nesiskubina jaunimo "nu-rašyti". Paruoškime jaunimą lietuvių bei tėsti, Lietuvai vaduoti. Nėra nė vieno, kuris kokiū nors būdu negalėtų padėti. Konkretiai — jei dar pas tėvę, mielais lietuvi, širdyje rūsena niekam gal nebematoma tėvynės meilės ugnelė, pasižadėk dar šiais metais aukoti ir remti Neringoj Pradėtosios Marijos seserų neseniai nupirktą stovyklą Neringą Vermonte ir tėvų pranciškonų statomą kultūros

židinį New Yorke. Sie du dalykai turi nevertinamos reikšmės lietuviams dabar ir ateityje.

Du dalykus remti iš kartų gali atrodyti daug, bet doleris ir į dvi dalis padalytas — pamera! Jokia auka nėra maža. Ankstesnieji lietuvi, daugelis mažamoksliai, o neretas ir visai bemokslis, dirbdami sunkiausius darbus, pristatė Amerikoj lietuvišką bažnyčią, salių, klubų, steigė organizacijas, spaudą. Organizavo ir išlaikė savo mokyklas. Mum, vėliau čia atsiderusiam, visais atžvilgiais lengviau.

Didžiausios naštos ir atsakomybė gula ant Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų Putname ir tėvų pranciškonų New Yorke. Ar ne lengviau mum duoti, negu jiems prašyti? Lietuviai buvo ir yra dosnūs. Tik ką pirmiausia remti? Nebus lietuvių — nieko neberekės! Ar ne pirmiausia remtinis priemonės lietuvius lietuviškas išlaikyti? Aš manau, taip!

Albina Lipčienė

Ateitininkų kursai

Norėdama, kad kuo daugiau moksleivių galėtų lankyti žiemos kursus, sąlygom leidus, MAS centro valdyba šiais metais ruošia dvejus kursus. Vienus Kalėdų atostogų metu Dainavoje nuo gruodžio 26 iki sausio 1, o antrus — Rytuose.

Rytuose kursų organizuoja ponia Eivienė iš Brocktono. Kursai įvyks Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų sodyboje Putname Padėkos d. savaitgalį. Pradžią — pietūs 12 val. ketvirtadienį, lapkričio 27. Pabaiga — po pietų sekmadienį, lapkričio 30.

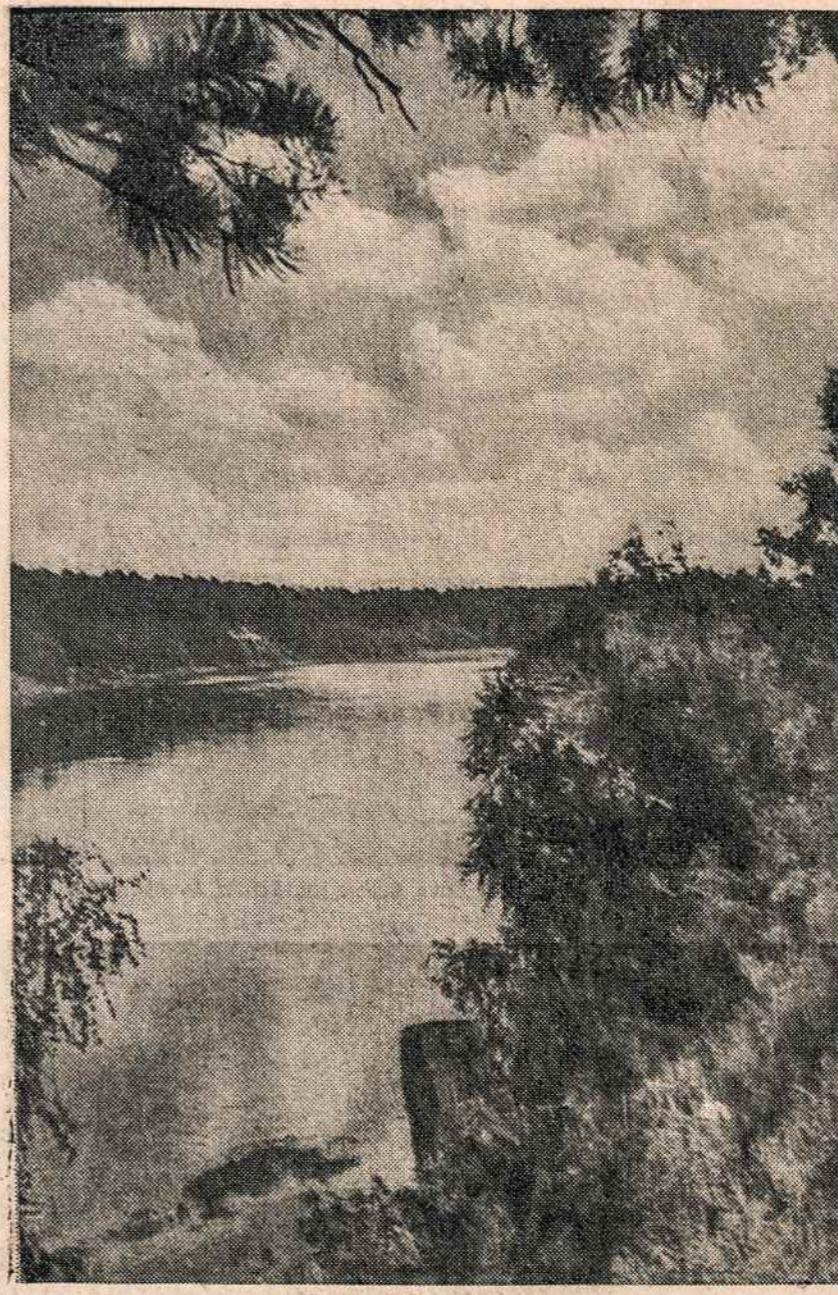
Registracijos tvarka ir informacija apie kursų programą bus netrukus paskelbta spaudoje ir per specialius aplinkraščius moksleivių ateitininkų kuopom.

Kursai skiriami vyresniesiems moksleiviams ateitininkam. To amžiaus jaunuoliai, kurie nėra ateitininkai, bet norėtų prisijungti prie Ateities sąjūdžio, iš tų vietovių, kur nėra moksleivių kuopų, kviečiami taip pat dalyvauti.

Kursantų skaičius ribotas. Todėl iš anksto darykite planus. Kai bus paskelbta registracija, nedelskite.

MAS centro valdyba

— Henrikas Šalkauskas, pasižymėjęs Australijos lietuvių dailininkas, dalyvavo dviejose meno parodose ir abiejose jo kūrinių buvo apdovanoti aukštom premijom: 700 dol. Muswelbrook (N.S.W.) parodoje ir 500 dol. North Shore (Sydney) Meno Festivalyje.

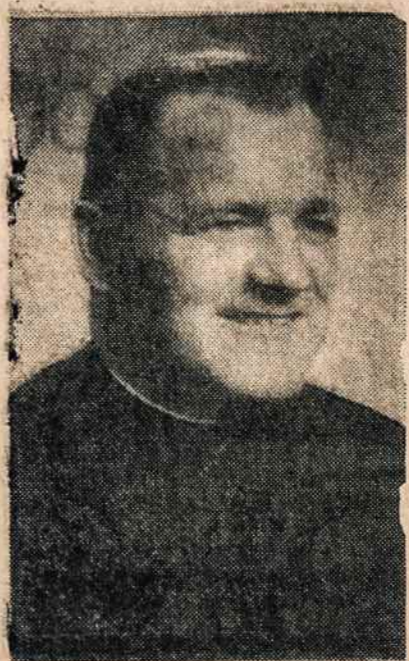
Nemunas ties Alytumi

Kun. M. Tamulevičių palaidinti amžinybė

Rugšėjo 15 Worcesterio lietuvių pasiekė liūdna žinia, kad mirė jų mylimas ir gerbiamas dvasios vadas, Aušros Vartų parapijos klebonas. Tiesa, tai nebuvo didelė staigmena, nes kunigas Mykolas po galvos operacijos ilgai (apie 8 mėn.) sunkiai buvo sirgęs. Ypač paskutiniu metu silpnai jautėsi ir daug kentėjo. Viešpats, pasikviesdamas jį pas save, sutrumpino jo kančias, kurias jis kantriai kentė.

Kun. Mykolas Tamulevičius gimė 1916 Branforde, Conn. Jo tėveliam persikėlus į Worcesterį, mokslus ėjo Worcesteryje. Baigė Marianopolio kolegiją. Filosofiją ir teologiją studijavo Montrealy, Kanadoje. 1943 birželio 19 Sv. Mykolo katedroje, Springfielde, Mass., įšventintas į kunigus. Jo pirmoji pastoracijos vieta buvo Atholio lietuvių Sv. Pranciškaus parapija, kurioje jis dirbo trejus metus. Po to 18 metų vikaravo Worcesterio lietuvių Sv. Kazimiero parapijoje, dvejus metus ėjo Aušros Vartų parapijos administratoriaus pareigas, 1965 m. birželio 4 paskirtas Atholio Sv. Pranciškaus parapijos klebonu, į tą pačią parapiją, kurioje pradėjo savo kunigo darbą. Praeitų metų gegužės 16 paskirtas Worcesterio Aušros Vartų parapijos klebonu. Bet neilgai ėjo tas pareigas.

Kun. Mykolas Tamulevičius buvo tauri asmenybė, tikros kunigiškos dvasios, pilnai atsidavęs savo ganomosiom sielom. Visada geros nuotaikos, besišypšas ir kitus jaukiai nutėikiąs, visiem paslaugus, nuoširdus, tik gero trokštąs. Aušros

Kun. M. Tamulevičius

Vartų parapija neteko ne tik gero ganytojo, bet ir tauraus lietuvio. Jis uoliai dirbo su Lietuvos vyčiais, rėmė kiekvieną lietuvišką darbą, rėmė lituanistinę mokyklą ir domėjosi lietuviška veikla.

Mirė klebonijoje ir ten pat buvo pašarvotas. Antradienį, rugšėjo 16, gausiai buvo lankomas ne tik parapiečių, bet ir visų Worcesterio lietuvių. Net protestantai ir žydai jį lankė ir su pagarba minėjo jo vardą. Trečiadienį, rugšėjo 17, kun. Mykolo kūnas perkeltas į bažnyčią.

Rugšėjo 18 (ketvirtadienį) Worcesterio diecezijos pavyskulpis Timotiejus Harrington conclebravo iškilmingas mišias už velionies vėlę. Concelebracines mišias aukojo buvęs velionies ilgametis bendradarbis Sv. Kazimiero parapijoje kun. A. Volungis, prelatas Kubik, kun. J. Jutkevičius, Marianopolio mokyklos direktorius J. Petruskas, MIC, kun. J. Vaškas, MIC, kuris ligos metu velionį padavavo, ir vikaras E. Borekšas, kuris pasakė ir pamokslą, trumpai, bet turtingai velionį apibūdinamas. Pamokslas sakytas angliškai ir lietuviškai.

Aušros Vartų bažnyčia buvo pilna žmonių, atiduodančių paskutinę pagarbą buvusiam brangiam dvasios vadui, nuosirdžiam patarėjui ir kolegaj konfratrui. Dvasiškių tarpe buvo 10 prelatų. Iš lietuvių prelatų dalyvavo K. Vasyis ir Pranciškus Juras. Giedojo kunigų choras.

Kun. M. Tamulevičius palaidotas Nötre Dame kapinėse.

ATEITININKŲ KUOPŲ GLOBEJŲ SUVAŽIAVIMAS

KUR — Toronte, Kanadoje.

KAM — visiem globejams iš Kanados ir JAV, išskyrus Rytų apygardos kuopų globejus, kuriems bus ruošiamas suvažiavimas vėliau.

KADA — spalio 18, savaitgalį; pradžia šeštadienio rytą, pabaiga sekmadienį per pietus (valandos bus paskelbtos vėliau).

TIKSLAS — suteikti progą jaunučių ir moksleivių globejam susieiti ir padiskutuoti bendras problemas, pasimokyti vieniems iš kitų, pabendrauti.

Į KĄ KREIPTIS — į MAS centro valdybą, 20 Humberview

IŠ VISUR

— Prancūzijos ambasados Bonoje, Mision de Recherche des Victimes de la Guerre, Mr. P. Fassine, nuolatinis ryšinkas tarp tarptautinių paieškojimų įstaigų, išgavo iš vokiečių vyriausybės ir perdavė Paryžiaus dokumentacijos centrams okupacijos meto Gestapo ir Sicherheitspolizei und SD aukų ir padarytų nuostolių dokumentaciją: okupacijos administracijai įsakymai, aplinkraščiai, privalomo registravimo anketos ir sąrašai. Ta medžiaga buvo išvežta iš Paryžiaus vokiečiams atsitraukiant. Ji suteikia svarbių davinijų okupacijos meto istorikams, tyrinėtojams ir nukentėjusių bei be žinios dingusių asmenų paieškojimams. Dokumentacija yra visiems laisvai prieinama. Sąrašuose figuruoja visa eilė Lietuvos piliečių.

— S. Narušis, Australijos LB krašto valdybos pirmininkas, jau kuris laikas Paryžiaus vokiečių gydytojų priežiūroje.

— Vokietijos krašto LB Jaunimo sekcija spalio 3-5 Huertenfelde, gimnazijos patalpose, ruošia buvusių Vasario 16 gimnazijos mokinių suvažiavimą, kuriame kviečiami dalyvauti visi buvę mokiniai nuo 16 metų amžiaus. Programoje numatyta gimn. direktoriaus V. Natkevičiaus paskaita, simpoziumas apie išeivijos jaunimo problemas, banketas ir kt.

— Dr. A. Šešplaukio Lietuvos Kalbos Gramatika ir Sintaksė, pritaikyta treties mokyklom — IV pataisyta laida — LB Švietimo Tarybos pripažinta tinkanti visom mokyklom.

— Naujam lituanistikos Instituto prezidiumui išrinkti rinkimų komisija posėdžiavo Bostoje rugšėjo 22. Dalyvavo komisijos pirmininkas dr. J. Gimbutas, nariai S. Sužiedėlis ir A. Mažiulis, pavadavęs komisijos narį Vl. Kulboką. Suskaičiuota 41 balsavimo kortelė, iš kurių 40 Lituanistikos Instituto narių balsavo už pasiūlytąjį trijų asmenų sąrašą. Iš viso balsavo 77 proc. Institut onarių. Lituanistikos Instituto prezidiumui išrinkti šie asmenys: Antanas Vaitulaitis ir dr. Aleksandras Plateris iš Washingtono ir dr. Vincas Maciūnas iš Philadelphia. Iškrintieji naujojo prezidiumo nariai pasiskirstys pareigomis savo pirmajame posėdyje.

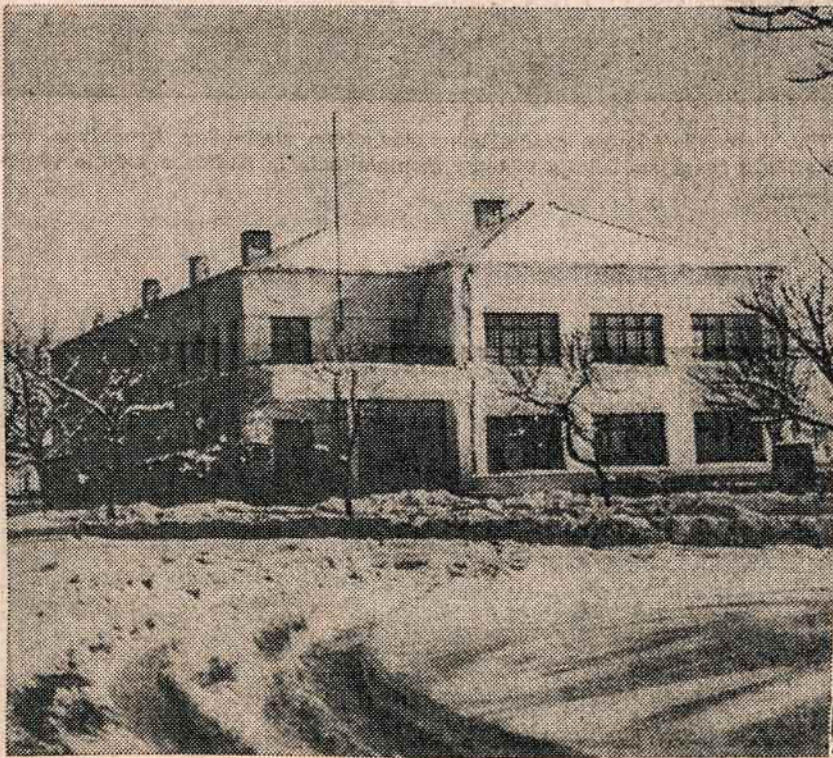
— Lietuvos Vyčių 56-tajame metiniame seime buvo nutarta apdovanoti "Lietuvos draugo" medaliu Petrą Rodino, atstovą iš New Jersey Jungtinių Valstybių Kongrese, Atstovų Rūmuose. Rugšėjo 9 šią žinią Atstovų Rūmuose labai džiugiai pranešė atstovas iš Connecticut valstybės, John S. Monahan, — tas pats, kuris anamet pasiūlė tokią rezoliucijos Baltijos valstybių nepriklausomybės reikalui projektą, kurį visas Kongresas priėmė vieningai, be nė vieno priešingo balsu. Pasidžiaugdamas atstovo Rodino apdovanojimu Lietuvos Vyčių seime, atstovas Monahan pateikė įtraukti į Kongreso Užrašus ir tame Vyčių seime priimtą rezoliuciją, kurioje tarp kita ko yra primenama Kongrese priimtoji rezoliucija Baltijos valstybių vyriausybę raginama išpildyti tos rezoliucijos reikalavimus. (E.)

Rd., Toronto 9, Ont., Canada, tel. (416) 762-6787, Algis Putteris.

KAS RUOŠIA — moksleivių ateitininkų centro valdyba.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau. Lauksime visų globejū iš visų kuopų!

MASCV

Viena iš Alytaus mokyklų.

HARTFORD, CONN.

Lilijos Sūkytės koncertas bus spalio 5 d. 3 v. popiet. Patariam bilietus iš anksto įsigyti, kad nebūtų spūsties prie įėjimo. Bilietų dar galima gauti New Britaine pas Liudžius, New Havene pas Lipčienę, Waterbury pas Vaitkų, sekmadieniais prie bažnyčios. Šiokiadieniais asmeniška. Hartforde — po kiekvienų mišių parapijos salėje arba asmeniška pas skautes — vadoves.

Koncertas prasidės punktuoliai 3 v., tai prašom nesivėlininti, nes koncerto metu nebūs leidžiami. Kadangi vietos nenumeruotos, patartina anksčiau atvykti ir apsirūpinti pageidaujama vieta, nes vėliau atvyksieji turės tenkintis likusiom vietom.

Kaip surasti University of Hartford? Atvažiuojant iš rytų ir pietų, įvažiuoti į Hartfordą iš kelio 84, exit R. 44 West, kuriuo važiuodami į vakarus, pasieksite išvažiavimą į Rt. 189 (tai yra Bloomfield Ave.). Juo pavažiavus iki šviesos, pamatysite dešinėje University of Hartford, įsukę leiskitės žemyn iki paskutiniojo pastato Hartt College, kuriame yra Millard auditorija.

Atvažiuojant iš vakarų, taip pat 84 keliu važiuoti iki Prospect Ave. Prospect važiuoti į šiaurę, kairėn pasukus, kol pasieksit Albany Ave. Sukti dešinėn iki šviesos ir čia aštriai sukti kairėn (apsukti alkūnę). Atsidursite ant Bloomfield Av., Rt. 189. Prie pirmos šviesos — University of Hartford.

Paklydus klausiti Albany Av. arba Rt. 44, iš jos šiaurėje išei-na Bloomfield Ave. University of Hartford yra šr. vakaruose. Millard auditorija yra Hartt College rūmose.

Iki pasimatymo spalio 5 d. 3 v. popiet koncerte. —M.

Lietuvių Rymo Katalikų S-mo Conn. apskrityje atstovų suvažiavimas

Spalio 5, sekmadienį, 1 val. popiet Hartforde, Svč. Trejybės lietuvių parapijos salėje (po bažnyčia) vyks Lietuvių Rymo Katalikų S-mo Conn. apskrityties skyrių atstovų suvažiavimas.

Suvažiavime dalyvaus atstovai iš kiekvieno skyriaus, o taip pat bus svečių iš toliau: Scrantono, Worcesterio ir iš kitur.

Nors šis suvažiavimas yra skyrių atstovų, jame kviečiami dalyvauti ir ne atstovai — svečiai. Ypač pageidaujama, kad jame dalyvautų Hartfordo skyriaus nariai.

Po suvažiavimo programos bus atstovam ir svečiam vaišės — vakarienė.

A. a. Benediktos Rasčiūviėnės mirties metinių minėjimas.

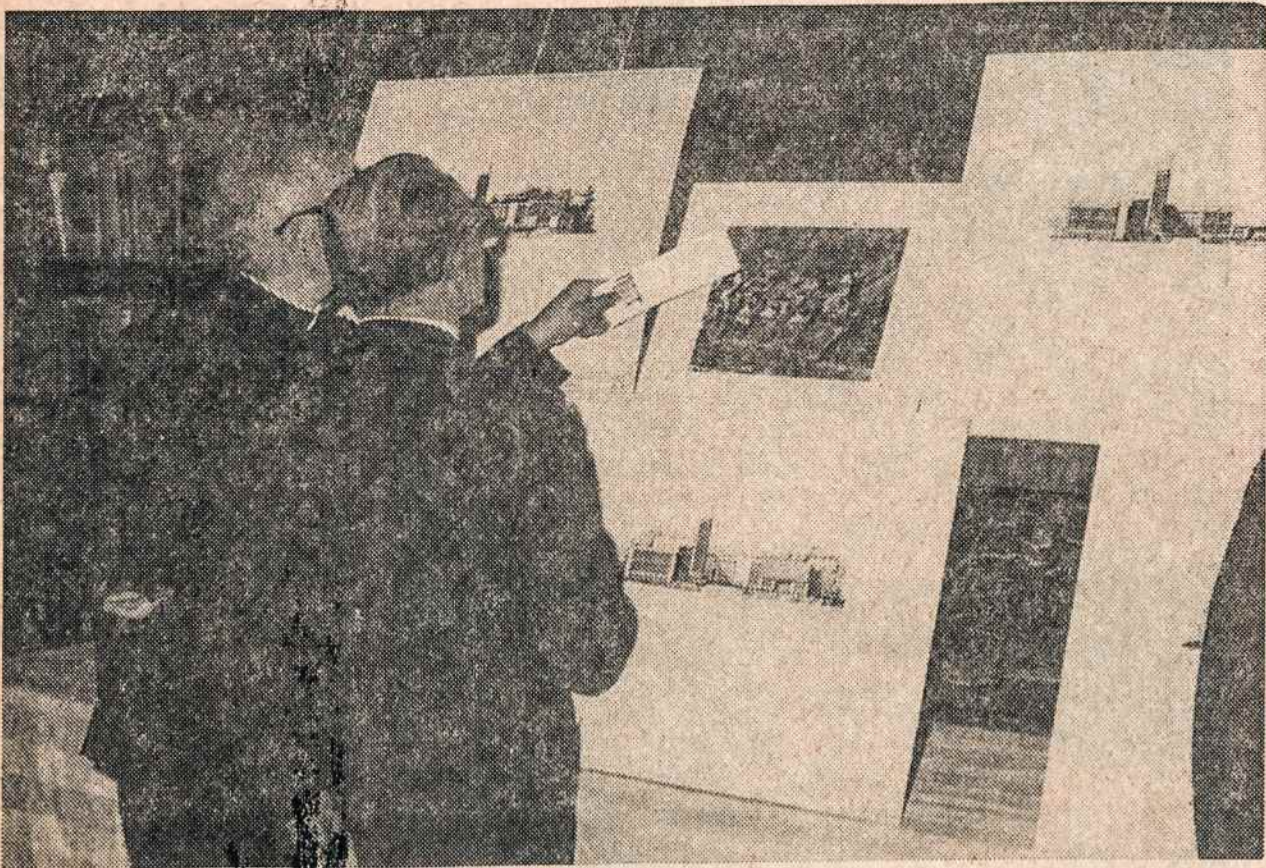
Spalio 4 sukanka metai, kai mirė a. a. Benedikta Rasčiūviėnė. Ta proga vyras Jonas Rasčiūis ir vaikai rengia jos mirties suakties minėjimą.

Spalio 4, šeštadienį, 8 val. ryto Svč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje bus už a. a. velionės sielą mišios su ekzekvijomis. Po mišių Sv. Benedikto kapinėse, kur palaidota Benedikta Rasčiūviėnė, bus pašventintas jai paminklas. Paminklą šventins klebonas kunigas J. Matutis.

Pašventinus paminklą, L. A. P. klubo svetainėje (pirmame aukšte), 227 Lawrence St., Hartford, Conn., bus pusryčiai.

Visi giminės, draugai ir pažįstami prašomi šv. mišiose, paminklo šventinimo apeigose ir pusryčiuose dalyvauti.

J. Bernotás

Apžiūri planus būstinę Kultūros židiniui rugsėjo 21 d., kai buvo surengtas žemės šventinimas.

Pašventinus žemę, kalba Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Tėv. Juvenalis Liauba, pranciškonų vienuolyno viršininkas Brooklyne, vakarienės rengėjas, dėkoja visiems menininkams ir Kultūros židinio rėmėjams.

Pašventinus žemę iš k. j. d. Tėv. V. Gidžiūnas, Tėv. L. Liauba, dr. K. Vallūnas — Vliko pirm., p. Simutienė, A. Simutis — Lietuvos gen. konsulas, Tėv. L. Andriekus — provincijolas, prel. J. Balkūnas, architektas A. Tylis, dr. Pr. Vileišis — JAV LB Tarybos pirmininkas.

VAIZDAI IŠ KULTŪROS ŽIDINIO ŽEMĖS ŠVENTINIMO

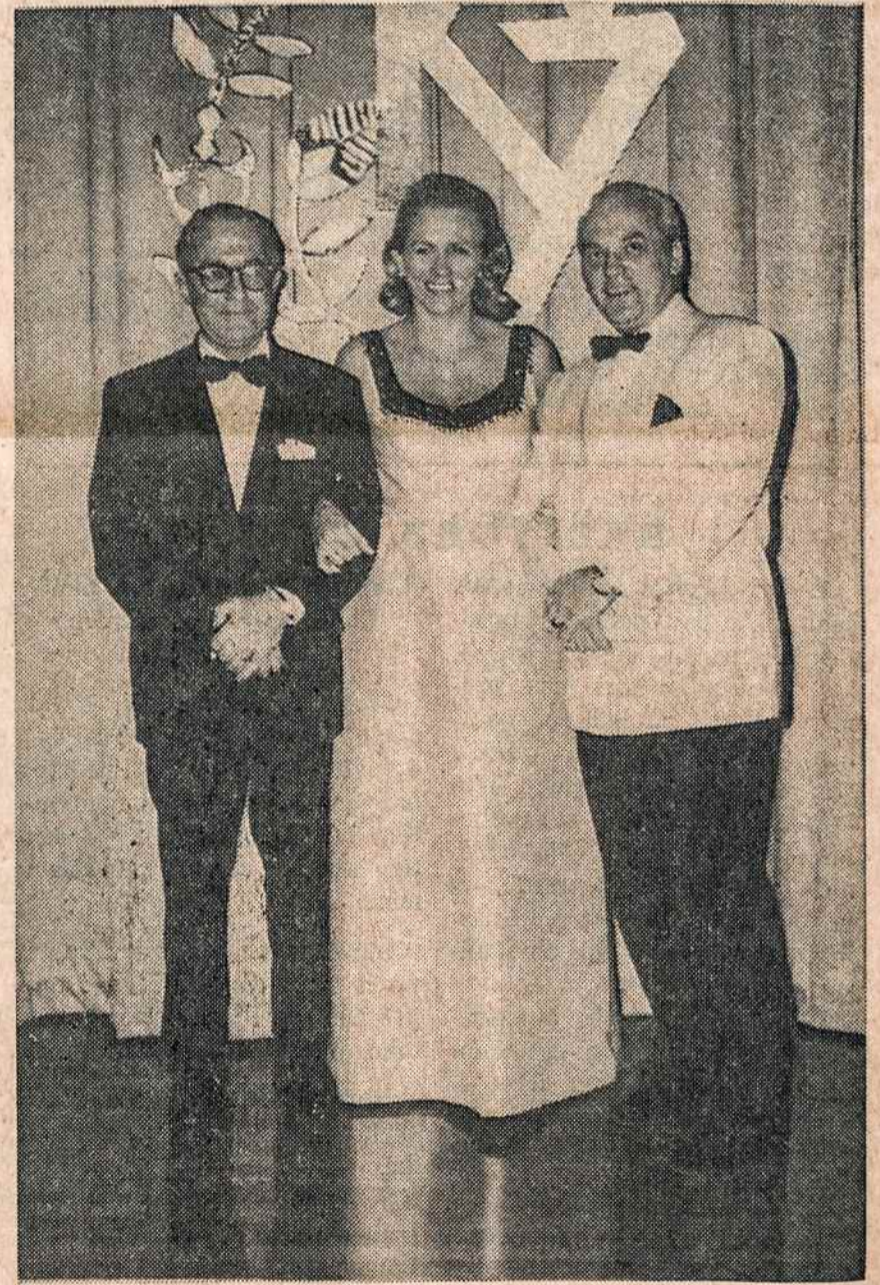
Visos nuotraukos — ROMO KISIELIAUS

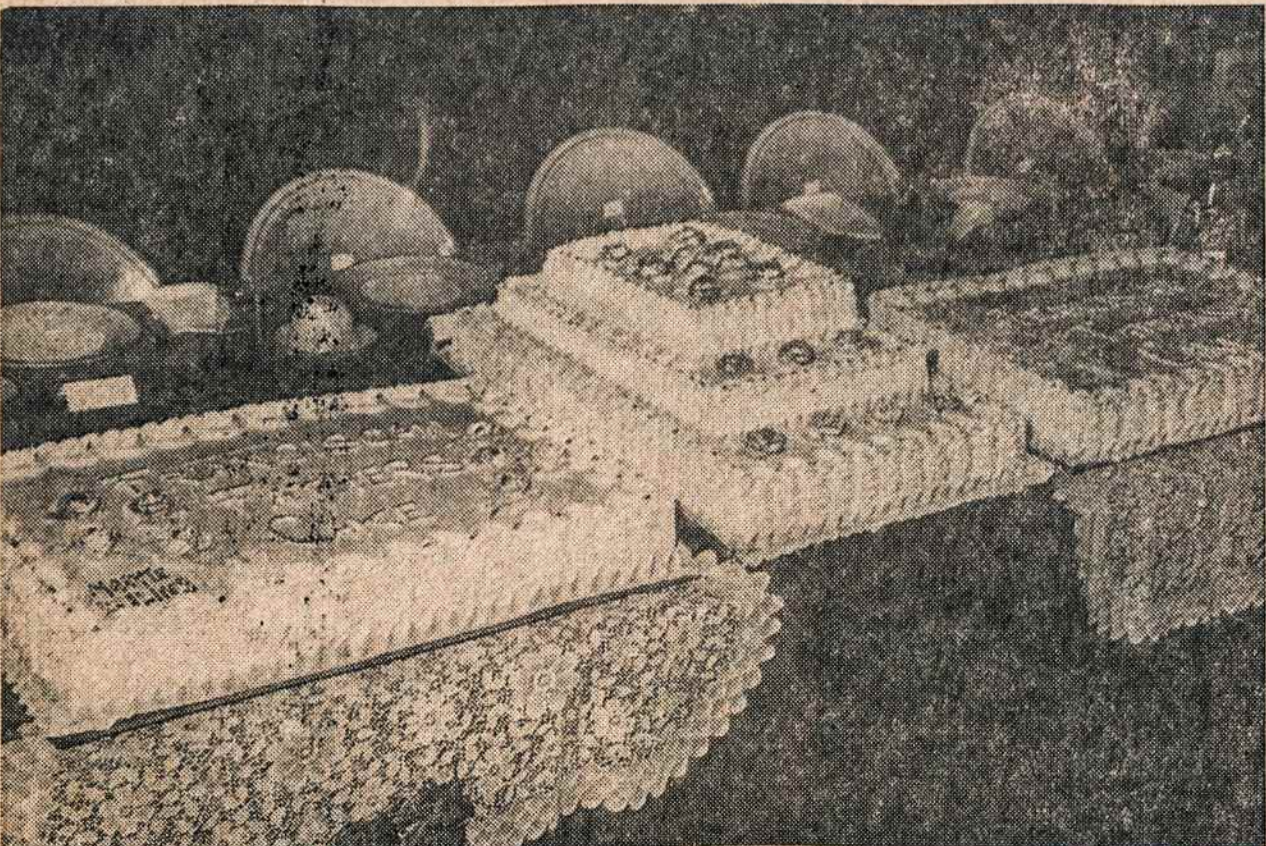
Publika žemės šventimo iškilmėse.

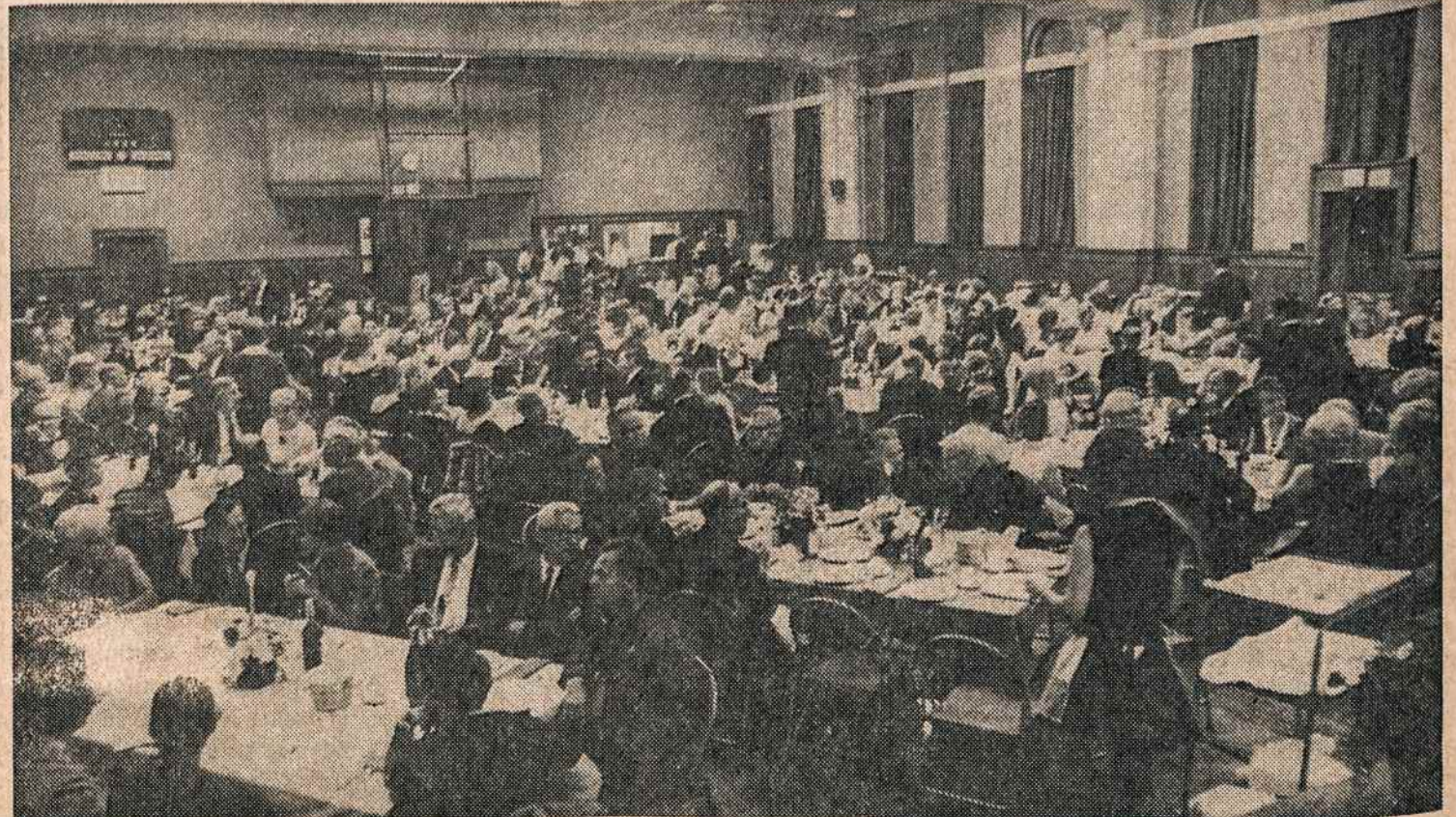
Vakarienėje kalba prel. J. Balkūnas.

Menininkai, atlikę koncertinę dalį, iš k. j. d. pianistas Aleksas Mrozinskas, solistė Aldona Stempužienė, aktorius Vitalis Zukauskas.

Marytės šalininkienės vakarienei padovanotas totas.

Vakarienė, surengta rugsėjo 21 St. Matthias salėje žemės pašventinimo proga.

LIETUVISKŲ PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievuže, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistiek, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėle, pasakyk, Aunu, anu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalėlės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisejau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žąselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainelę, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jodžiau dieną, Sutems tamsi naktėžėlė, Aušta aušrelė, Šviesi pazarėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garnys turi ilgą snapą ir Lietuviams esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės gaunamos su persiuntimu už 5.50 dol. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblio ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu melynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyki, upeli, Džinguliukai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berneliui nesisūliu, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelii. Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj sieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 3 dol. Stereo 4.50 dol.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuotos liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Šabatos vakarėli, Gražių dainelių, Buvo gera gaspadinė, Per girią, girelę, Tūkstantis žingsnelių. Salta žiemužė, Per Klausčių ulytelę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Praded aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesaikiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau mergelę, Bijunėlis žalias, Kai aš turėjau kaime mergelę. Mono 3 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėli, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mūrai. Eisim, broleliai, namo. Mono 3 dol. Stereo 4.50 dol.

Tykus buvo vakarėlis. — Naujai išleista ilgo grojimo lietuvių dainų ir šokių muzikos plokštelė, kurioje įgrota: Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktelę, Kas bernelio sumislyta, Oi laukiau, Bernužėli nesvoliook, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Septynios mergaitės sutikau, Rozeta ir Džiaugtis jaunyste. Dainuoja solistai, vyrų kvartetas. Muzika — tautiniai instrumentai ir orkestras. Mono (galima groti ir stereo). Kaina 5 dol.

Philadelphijos respublikonų tautybių komiteto moterų skyriaus valdyboje dalyvauja ir dvi lietuvaitės: sėdi pirmą iš dešinės Aušra Zerr, ir stovi pirmą iš dešinės Snleguoie Jurskytė.

'Vytautas the Great'

Prelato dr. J. B. Končiaus anglų kalba parašytas istorinis veikalas apimantis Vytauto Didžiojo viešpatavimo ir aukščiausio Lietuvos galybės iškilimo laikus.

Iliustruota istoriniais paveiksiais. Svarbu knygą išplatinti angliškai skaitančių tarpe, kad susipažintų su didinga Lietuvos praeičia.

Kaina: kietais viršeliais 3 dol., minkštais viršeliais 2 dol. Gaunama "Garso" administracijoje: P. O. Box 32 Wilkes Barre, Pa. 18703.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalguose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli vientury ir Vakaras. Kaina 3 dol.

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik keilolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Su užsakymais kreiptis į "Darbininko" administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 centų.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. Prašau pražėsti prenumeratą 1969 metams.

Form for subscription details including name, address, and payment information.

Mergina pametė jį

Norvegas Rognavaldas Thoras septynerius metus tarnavo banginiu medžiojančiuose laivuose, norėjo susitaupyti pinigų ir vesti Išą Dahlen.

Bet mergina pagaliau pametė jį, kad jis nužudė tiek daug nekenksmingų gyvių.

IEŠKOM FUTBOLININKŲ!

Lietuvių Atletų klubo rezervinei komandai reikalingi futbolininkai. Kviečiame suinteresuotus kreiptis pas S. Remėžą. Tel. 827-8194.

Visi Zenith, Olympia, Telefunken, Grundig, Burroughs, Royal, ITC ir kt. firmų produktai galima įsigyti pigiau ir sažiningai per "Spartą". Pranešę kuo domitės, gausite autentiškų firmų katalogus iš: J. L. Giedraitis, 10 Barry Drive, E. Northport, N. Y., 11731. Telefonas: 516-757-0055.

Jei "EGLUTĖ" užsakysi, Vaikui džiaugsmą padarysi — Valandos pavirs minutėm. Skaitant nuotykius Pupučio,

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO

reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc. 83-12 Cooper Avenue Glendale, N. Y. 111227 Tel. 894-4188

Amerikos astronautai apdovanojami pagerbimo ženklais prie New Yorko rotušės. Nuotr. Charles Binkins.

H. W. MALE WAREHOUSE SELECTORS (6) Night Work 8 PM - 5 AM Work with Frozen Foods We provide necessary clothing \$2.90 per hr. plus 10% Bonus to \$3.29 per hr. After 30-60 days \$3.50 per hr. Call (201) 256-9000 ext. 281 ask for Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte HUDSON WHOLESALER FILIGREE FOOD Taft Rd. Totowa, N.J.

H. W. MALE (3) TRACTOR TRAILER DRIVERS Work with Frozen Foods Guaranteed work 5-day week Call (201) 256-9000 Ask for Mr. Herb Keenan or Mr. Gilforte HUDSON WHOLESALER FILIGREE FOOD Taft Rd. Totowa, N.J.

H. W. FEMALE WANTED TELEPHONE OPERATORS English speaking no exp. necessary high starting salary excellent benefits NEW YORK TELEPHONE CO. (212) 395-6084

HAPPY FAMILY DAY QUALITY MADE SHOES ALL STYLES STOCKED 37-42 82nd Street Jackson Hts. Queens 36-30 Main Street Flushing Queens 3083 Steinway St. L.I.C. 212 NE 9-5110 A FAMILY PLACE Happy and Joyous Family Day To all our Friends and Customers NEVINS DIVISION CF UNION CAMP CORP. 800 State Highway #3 Clifton N. J.

BENJAMIN JUNIOR SHOE SHOP INC. 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y. Tel. (212) 497-8865

H. W. MALE ORDER SELECTOR FROZEN FOOD \$3.00 per hour to start 3 mos. increase to \$3.50 Excellent benefits, for all shifts Call MR. GILFORTE, (201) 256-9000 HUDSON WHOLESALER, FILIGREE FOOD Taft Road Totowa, N.J.

TRUCK TIRE CHANGERS Exp or in exp steady work Excellent pay and fringe benefits Must have driver's lic. Will train if you are in exp. FIRESTONE TRUCK TIRE CENTER 600 Revere Beach Parkway Revere Mass. Truck Tires are our Only Business

DELICATESSEN CLERK From 3 - 11 PM weekend work off Tuesday and Wednesday Top pay for exp man Main Delicatessen 85-11 Main Street Briarwood Jamaica — Call 523-9764

DRIVERS for light deliveries steady good pay, all benefits also PORTER day and night shift — Donut Man, 400 South Oyster Bay Rd. Hicksville L.I. — 516 OV 1-6070

Alfa Jeweler A. ŪSELIS Garantuotas laikrodžių taisymas Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim. Charm Beauty Shoppe REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865 Pusmetinis susikavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923 SERVICE CEMENT WORK ALL TYPES FOR THE HOME Reasonable rates Free Estimates Given Call 843-6545

HAT & CANE Restaurant & Cocktail lounge Lunch dinner and Late supper parties, Showers, Communion and Confirmations. Accomodate 80 people — 70 Hackensack Ave. Hackensack N.J. Dial 201—487-4950

PARADISE DOG TRAINING SCHOOL Obedient Guard and Attack trained Dogs for sale or rent — 104-41 Atlantic Ave. Richmond Hill, N. Y. 441-7106

ALL VENT CORP. Rubbish Removal and Carting Demolition, Lic. No. 6736 90 (665-394) — Free estimates. 324-8470 - 1

L & M CAR SERVICE DOOR TO DOOR ANYWHERE 24 Hour Service Wedding Parties Airports Hospitals — Meter Rates Call (212) 568-6000

MARIO'S AUTO INSPECTION STATION Headlight adjustment Wheel alignment — Shell Bay Ave, Mayville Cape May Court House N.J. 609—465-5607

JOE WILSON DANCE STUDIO 820 Wycoff Ave Ridgewood Bklyn 20 years of teaching exp children and adult classes now forming pay as you learn all latest dances also Tap-Ballet - Jazz Call HY 7-2372

\$50,000,000. 1st, 2nd mortgages apartments, industrial, office buildings, motels, hotels, shopping center builders, business developers. R. V. MAGGIO CO. 201—473-4100 27 Leonard Place PASSAIC, N. J. Mortgages & Corporate Financing

BLUE PANEL TRUCKING Remove your Belongings with Safety and Security Anytime Any Hour, Anywhere SPECIALTY — BAND MOVING Call: 677-3051 Mr. Valentine

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

Alfa Jeweler A. ŪSELIS Garantuotas laikrodžių taisymas Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim. Charm Beauty Shoppe REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865 Pusmetinis susikavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas 267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK Inkorporuotas 1863 460 West Broadway, South Boston Massachusetts "Kur tūkstančiai taupo milijonus" ALFRED W. ARCHIBALD President Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šmalina ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikame su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000 Current dividend 5 1/4% on all accounts. Dabar moka 5 1/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

New Yorko Lietuvių Tarybos susirinkimas įvyks spalio 10 d. 7:30 val. vak. Lietuvių Atletų klubo patalpose (1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y.). Visos Altą sudarančios grupės bei organizacijos prašomos atsiųsti savo atstovus. Patriotiškoji lietuviška visuomenė taip pat kviečiama dalyvauti.

Operetės choro metinis koncertas bus balandžio 11. Choras po vasaros atostogų pradėjo savo darbą. Repeticijos būna kiekvieną penktadienio vakarą Baltojo Žirgo svetainėje, Jamaicaeje.

Kun. Norbertas Pakalnis, ilgametis Apreiškimo parapijos klebonas, šiuo metu serga ir gydosį Sv. Jono ligoninėje.

Liet. Kat. Religinės Salpos vajus dabar vykdomas visose lietuvių bažnyčiose. Ta proga Marquette parko lietuvių bažnyčios choras Chicagoje rengia religinės muzikos koncertą. Chorui vadovauja Vladas Baltušaitis.

Kun. Kęstutis Zemaitis, iš Clevelando atvykęs į New Yorką, drauge su kun. Rapolu Krausku lankėsi Religinėje Salpoje ir pas prel. J. Balkūną.

Jonas ir Adelė Poderiai rugsėjo 28 paminėjo savo vedybinių gyvenimo 35 metų sukaktį kun. V. Piktūrnos vasarvietėje. Kun. A. Petrauskas ta proga pasveikino į Mykolą Liuberskį jo vardinių progą. Kun. V. Piktūrną, kun. A. Račkauskas ir kun. J. Pakalniškis parodė savo kelionių vaizdus iš Europos.

Persekiojami Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti gruodžio 7 rengiamas koneertas Franklin K. Lane aukštesniosios mokyklos salėje. Rengia Liet. Religinė Salpa, minėdama savo veiklos 10 metų sukaktį, Liet. Kat. Moterų Kultūros Draugija, atžymėdama savo veiklos 5 m. sukaktį. Programą atliks New Yorko lietuvių vyrų choras, vadovaujamas Vytauto Strolėtos, solistas kun. Vincas Valkavičius iš Brocktono, Mass., solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono. Akomponuys Vytenis Vasyliūnas.

Prez. Aleksandro Stulginskio mirtį paminėjo New York Times rugsėjo 26 numeryje, skirdamas nemažą vietos. Paminėjo ir kiti Long Island laikraščiai, nes žinią išsiuntinėjo AP agentūra.

Inž. Bronius ir Evelina Masio kai, gyvenę Farmingdale, N.Y., rugsėjo mėn. viduryje išsikėlė į Chicago. Jie į Long Island buvo atsikėlę iš Seattle, Washington, dirbo tolimųjų erdvių tyrimo srityje.

Dail. Albino Elskaus kūrinių paroda rengiama gruodžio 6-7 dienomis Kolumbo vycių salėje Woodhavene. Rengia DLK Birutės karių šeimų moterų dja.

For Sale — 2 Family - 9 Rooms — Cypress Hills — Detached Immaculate — Near Church, Transp. and Shopping. V. Piktūrną, kun. A. Račkauskas ir kun. J. Pakalniškis parodė savo kelionių vaizdus iš Europos. Tuesday — 6:00-7:00 P.M.

MOKYTOJOS VIKTORIJOS JOCIENĖS ŠVIESIAM PRISIMINIMUI

Daugelis ją pažinojo linksma ir temperamentinga. Tokia ji atrodė ir jos mokslo draugam, dabar išsisklaidžiusiem po visą pasaulį. Tokią ją prisimena ir jos buvę mokiniai. Vieniems ji buvo gera kolegė, kitiems — gera mokytoja, o savo dukrai ir dukraitėm — gera motina ir gera močiutė. Tačiau tik tai nedaugelis ją prisimenančiųjų žino, kad gyvųjų tarpe jos nebėra.

Viktorija Prapuolentė-Jocienė mirė rugpiūčio 26 New Yorke. Ligos parblokšta (gegužės mėn. turėjo dvi sunkias operacijas), paskutiniu metu platesnėje lietuvių visuomenėje nebesirodė. Todėl ir žinia apie jos mirtį daugelį pasiekė pavėluotai.

Viktorija augo ir mokėsi Kybartuose, Vilkaviškio apskr. Baigusi gimnaziją, įstojo į pedagoginį institutą Klaipėdoje. Buvo mokytoja Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje.

Viktorija Jocienė

1939 metais ištekėjo. Jos vyras kapitonas Jonas Jocy, bolševikų ištremtas, žuvo Sibire. Žuvo ir jos brolis karininkas Viktoras Prapuolentis. Nedalios paliesta, Viktorija daug kentėjo ir vargo.

Į Vokietiją 1944 metais ji pasitraukė su mažyte dukrele. Į Ameriką atvyko 1949. Čia vėl turėjo sunkių pergyvenimų. 1960 Romoje mirė jos dėdė vyskupas Vincentas Padolskis, 1967 neteko savo brolio Augustino Prapuolentio (mirė širdies priepuoliu Chicagoje).

A. a. Viktorija didžiai mylėjo Lietuvą, bet lyg ir nujautė, kad nebegalės į ją grįžti. Dirbo lietuvių, kiek jėgos leido. Lietuvių kalbą dėstė ne tik šeštadieninėje, bet ir reguliarioje Apreiškimo parapijos mokykloje (Brooklyne mokytoja vienuolika metų). Nesireklamavo, buvo kukli, bet jos nuoširdaus darbo vaisiai buvo regimi. Net mokinių chorelį turėjo suorganizavusi.

Velionė buvo pašarvota Šalinskių šermentinėje. Atsiveikimui žodį pasakė šeštadieninės Maironio mokyklos vedėjas Alfonsas Samušis. Palaidota iš Apreiškimo bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Paliko liūdintčius — dukterį Vidą, žentą John Glaser ir dukraitę Viktorę ir Ramoną.

Ilsėkis ramybėje, Viktorija, nerimusi be laisvos Lietuvos ir jaunuoliuose tą nerimą kėlus! L. Ž.

KNYGOS PRISTATYMAS

Lietuvių Moterų Klubų Federacija išleido knygą — "The Lithuanian Woman". Tai informacinio pobūdžio knyga, kurion suteikta žinių, kaip moterys reiškesi istorijoje senais laikais, vėlesniais laikais, spaudos draudimo gadynėje, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metu, nepriklausomoje Lietuvoje ir kaip dabar veikia Lietuvių Moterų Federacijos klubai. Šis paskutinis skyrius yra paillustruotas gausiom nuotraukom iš visų klubų veiklos ne tik JAV, Kanadoje, bet ir kituose kraštuose.

Šią knygą sumanė ir ją rengė Birutė Novickienė, prie knygos baigiamųjų darbų pasitelkė dar sau padėjėjų: Ireną Banaitienę ir Mariją Noreikienę. Knygą atspaudė pranciškony spaustuviėje Brooklyne.

Tos knygos pristatymas — susitikimas buvo surengtas rugsėjo 13 pas autorę Birutę Novickienę. Buvo sukviestas New Yorko moterų klubas, svečiai ir prisidėję prie knygos paruošimo.

Pirmiausia kalbėjo Vincė Jonuškaitė, Liet. Moterų Federacijos klubo pirmininkė, trumpai apžvelgdama leidinį. Ilgiau apie ju paruošimą, sunkumus ir visus darbus kalbėjo Birutė Novickienė.

Sveikimo kalbą pasakė ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Visi svečiai buvo pavaišinti šampanu.

Parėngimai New Yorke

Spalio 4, šeštadienį — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos tradicini balius Americana viešbutyje Manhattane, N.Y. 8 v.v.

Spalio 26, sekmadienį — Kristaus Valdovo šventė. Rengia Amer. Liet. Katalikų Federacijos New Yorko ir New Jersey skyrius.

Lapkričio 8, šeštadienį — Šokių vakaras Maspetho liet. parap. salėje, 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y., 8 v. vakaro. Rengia NY skautės.

Lapkričio 15, šeštadienį — Balfo vajaus vakaras — koncertas-šokiai Maspetho parap. salėje 64-08 56th Rd., Maspeth, N.Y., 7 v. vakaro. Rengia vajaus komitetas.

Lapkričio 23, sekmadienį — Ramovės skyriaus kariuomenės šventė Maspetho parap. salėje 64-08 56th Rd., Maspeth, NY: 11 val. parap. bažnyčioje pamaldos; 7 val. vakaro parap. salėje parėngimas. Rengia ramovėnai.

Lapkričio 29, šeštadienį — Lietuvių Fronto Bičiulių Rytų apygardos suvažiavimas Apreiškimo parap. salėje, N. 5th ir Havemeyer Sts. kamapas, Brooklyn, N.Y. 1 val. pp.; vakare 7 val. jaunimo talentų vakaras ir šokiai.

Numatomus parėngimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonai: 441-9720.

Kultūros židinio koncerte ir vakarienėje dainuoja solistė Aldona Stempužienė; akomponuoja Aleksas Mrozinskas. Koncertas buvo rugsėjo 21 St. Matthias salėje Ridgewoode. Nuotr. R. Kisieliaus

N. Y. ateitininkų vasaros veikla

New Yorko apylinkės ateitininkai vasaros metu stovyklavo, dalyvavo įvairiuose suvažiavimuose ir seimuose. Prasi-dėjus naujam darbo metui, visi vėl pajudėjo.

Ateitininkai studentai išleido savo dvasios vadą kun. dr. A. Paškų, kelerius metus nuširdžiai bendradarbiavusį su mūsų studentija ir visa ateitininkija. Ateitininkai savo mielam dvasios vadui yra didžiai dėkingi, nors dėl vasaros negalėjo tinkamai su juo atsiveikinti. Jie linki jam sėkmės naujoje vietovėje.

Sendraugių veikla

Ateitininkų sendraugių naujosios valdybos pirmininkas yra St. Dzikas, sekretorė — St. Škerienė, išdinininkas B. Bobelis, nariai — Alg. Vedeckas ir Vyt. Radzivanas, dvasios vadas

— kun. St. Raila. Pirmajame pasitarime, įvykusiame sekretorės bute rugsėjo 18, buvo sudarytas šių metų veiklos planas.

Prasmingi susirinkimai numatyti du. Juose norima turėti aktualių klausimų svarstymą — diskusijas, kviečiant savo ir apylinkės kalbėtojus. Šventės-minėjimai numatyti pagal jau įprastą tvarką: šeimos šventė, religinė valandėlė, metinė išvyka, jaunųjų įžodis ir t.t.

Parėngimų cikle numatytas "Krikščionis gyvenime" knygos pristatymas arba literatūros vakaras, svarstytas koncerto rengimo reikalas. Dėl paskaitų ciklo, Alg. Vedeckui pasiūlius, sutarta, kad jis ir Vyt. Radzivanas sudarys tvarkaraštį, pagal kurį bus skaitoma eilė įvairių sričių paskaitų. Bus

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Newarko 29 kuopos susirinkimas buvo rugsėjo 16 šv. Jurgio salėje. Susirinkimą malda pradėjo pirm. Kazys Šipaila. Mary Stonis padarė pranešimą apie 56 metinį vyčių seimą, kuris buvo rugpiūčio 22-24 Newarko.

Kuopa spalio 11 rengia pietus ir šokius toje pačioje Sv. Jurgio salėje. Vadovauja Christina Yakonis ir jai padeda Mary Stonis. Duryts atidaros nuo 7 v.v., vakarienė — 8 v.v. Šokiam gros Gene Gutausko orkestras. Pelnas skiriamas remontui lietuviško kryžiaus, kuris stovi

prie Švč. Trejybės parapijos bažnyčios. Auka — 6.50 dol.

Sveikiname Kostą Skruodį, kuris gavo 200 dol. stipendiją iš vyčių stipendijų fondo. Sveikiname Walter Sharon, Jr., kuris grįžo iš karinės tarnybos Vietnamo.

Susirinkimas baigtas malda ir vyčių himnu. Kitas kuopos susirinkimas bus spalio 21 toje pačioje Sv. Jurgio salėje. Tame susirinkime bus renkama kitų metų valdyba.

Šių eilučių autorius ir 29 kp. nariai, mirus kun. M. Tamulevičiui, reiškia užuojautą jo gimtinės ir visai šeimai. F.V.

BOSTONO ŽINIOS

Rita Ausiejūtė, viena iškilųjų Bostono dramos sambūrio narių, išvažiavo į Prancūziją prancūzų kalbos studijuoti. Ji ten žada pabūti vienerius metus. Rita Ausiejūtė čia baigė studijas ir dar pagilinus mokslą rengiasi mokytojos darbu.

Dalia Jasaitytė, veikli jaunimo organizacijų narė, išvyko į Chicago. Ten Loyolos universitete ruošis dantų gydytojos profesijai.

Bostono lituanistinė mokykloje ilgus metus sėkmingai dirbusios mokytojos Ona Girniuvienė ir Pranė Kaladienė laikinai pasitraukė. Tas svarbias pareigas sutiko perimti du jauni intelektualai — Skirma Makaitytė ir Mykolas Druga.

Laisvės varpo radijo parėngimas bus spalio 12.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: **GLenmore 2-2923**

paskelbta registracija su nedideliu mokesčiu. Jei pirmas bandymas pavyks, bus bandoma ir toliau paskaitas panašiai organizuoti. Visų sutarta bendradarbiauti su patriofinėmis lietuviškoms organizacijomis, kaip ir lig šiol, atstovaujant ateitininkijai ir dirbant kultūrinį darbą. Ta pačia proga pasiraginta dalyvauti demonstracijoje prie Jungtinių Tautų. Veikloje su jaunaisiais sutarta tęsti jau pradėtą bendradarbiavimą su moksleiviais ir studentija. Bendri pasitarimai ir parama vieni kitiems yra ateitininkijos veiklos kelias. Daug dirbant su jaunimu sendraugių įgaliotinė dr. A. Radzivanienė kviečiama dirbti ir toliau, išreiškiant jai nuoširdžią padėką už ilgą ir sunkų darbą.

KATALIKŲ MOTERŲ SAJUNGOS 29-tos kuopos

Metinis parėngimas PIETŪS

įvyks spalio 5, sekmadienį 1 val. p.p. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Kalbės kun. P. Geiščiūnas. Trumpa programa ir muzika. Pietų metu kiti įvairumai bei gražūs laimėjimai. Įėjimo auka 3.50 dol. Pelnas skiriamas Lietuvių Romoj paminklinei koplyčiai. Kviečiamos viešnios bei svečiai. Rengėjos

Lietuvių Skautų Brolijos dvasios vadui

KUN. JONUI PAKALNISKIUI
ir Paulinai Pakalniškytei-Veršelienei, jų brangiam tėveliui

A + A

JONUI PAKALNISKIUI
mirus,
nuoširdžiai liūdesio valandoje užuojautą reiškia

Lietuvių Jūrų Skautų Vyriausias Skautininkas

Mielam bičiuliui

KUN. JONUI PAKALNISKIUI
ir artimiesiems jų Tėveliui mirus Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą

V. Savickienė, J. A. Sniečkaitė, D. S. Biručiai

Kun. Jonui Pakalniškiui, jo tėveliui

A + A

JONUI PAKALNISKIUI
mirus, gilią užuojautą reiškia

New Yorko ATEITININKAI SENDRAUGIAI

Dr. Leonildai Giedraitienei ir jos šeimai, jos tėveliui

A + A

JUOZUI SVILUI
mirus, gilią užuojautą reiškia

New Yorko ATEITININKAI SENDRAUGIAI

A + A

ALEKSANDRUI MATHEWS
mirus, jo žmoną solistę Lionę, dukrelę Janiną ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

"RŪTOS" ANSAMBLIS ir vadovas Algirdas Kačanauskas

A + A

VLADUI STANAČIUI
mirus, jo dukroms, buv. "Rūtos" ansamblio narėms Jadelienei ir Melnienėi, žentams ir kitoms giminėms reiškia gilią užuojautą ir drauge liūdi

"RŪTOS" ANSAMBLIS ir vadovas Algirdas Kačanauskas

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ S-GOS AMERIKOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ ir AMERIKOS LIETUVIŲ DANTŲ GYDYTOJŲ D-JŲ N. Y. ir N. J. skyriai
maloniai kviečia visus į

TRADICINIŲ BALIŲ
kuris įvyks 1969 m. spalio 4 d., šeštadienį 8 v.v.

AMERICANA viešbučio "Royal Ballroom B" salėje, 7th Avenue tarpe 52 ir 53 gatvių, Manhattan'e, N.Y. Šokiams gros Joe Thomas 5 asmenų orkestras. Baliaus kaina \$19.50 asmeniui. Bilietus reikia gauti iš anksto, nevēliau rugsėjo 28 dienos.

ALIAS, ALG ir ALDG skyrių valdybos

BALIAUS REIKALŲ KREIPTIS:

Dr. R. Saldaitienė (212) 296-8880	Inž. V. Bioševas (201) 484-9015
Dr. M. Žemaitienė (201) 947-3611	Inž. A. Garbauskas (516) 694-2471
Dr. P. Legeckas (212) 523-3641	Inž. E. Verba (516) 798-0162
	Inž. Z. Jurys (212) 441-7831

Mašinų pastatymas: Hotelio garaže \$4.50; Miesto garaže 53gatv. 50¢ valandai